

Mai ember és a
tubvilág
ista Csia Lajos

A MAI EMBER ÉS A TULVILÁG.

A mai embert többféle szempontból lehet a tulvilággal kapcsolatba hozni: van-e egyáltalán tulvilág, vagy csak az a valóság, amit az ember testi szemével lát és kezével tapint? Nem kártékony-e a tulvilággal való foglalkozás? Van-e az embernek valami haszna abból, hogy a tulvilággal foglalkozik? Tud-e a mai ember a tulvilágba behatolni, vagy vele valamilyen kapcsolatba jutni? Fonto – hogy ezekre a kérdésekre kiegészítő választ kapjunk.

1./ Az az állítás, hogy csak a látható világ valóság könnyen megcáfolható; mert az élet legnagyobb értékei láthatatlanok. Az ember szívesen eszik és iszik, de nagy lelki bánat mellett nem iszik sem az étel sem az ital; a lélek láthatatlan bánata nagyobb erő a látható ételnél és italnál. A lélek öröme is több, mint a testi jóérzés. Mégis az a tulvilág, amely a mindennapi ember életébe benyúlik igen kicsiny és általában erőtelennek tűnik fel, emiatt az ember nem veszi figyelembe, sőt hajlandó megtagadni és az anyag valamilyen képrázatának tartani. Sokszor azonban hatalmas erővel nyúl a tulvilág be az ember életébe, mint Zórába a híres regényíróba, kit mondhatatlan halálfélelem gyötört; vagy Voltaire-éba, aki félvagyont ígért az orvosnak, ha meghosszabbítja életét. Az ilyen esetekben kitűnik, hogy a hitetlenség a legostobább és leglelkismeretlenebb önámítás, melyet a valóság egy pillanat alatt széjjel téphet. A hitetlenség alantosságát mutatja az a tény is, hogy akik Istent megtagadják igen könnyen hajlanak babonára és sok magas műveltségűnek mondott ember található az istentiszteletek helyett a spiritiszta szeánszok kétes homályában. De itt is csak azért reszketnek, hogy a szellemek valami tapintathatót nyujtsanak nekik; valami ködfoltban megjelenjenek előttük; egy az emberinél magasabb erkölcsi világ boldogságát nem keresik. Sok embert hozzátartozójának hirtelen halála úz a halottakkal való találkozás keresésére. Az ilyen megelégszik azzal, ha valami bizonytalan hira-

dást hall ami hasonlít ahhoz, amit elköltöztett rokona mondana neki, ha magáról hirt tudna adni; de a végtelen és jószágos Isten léte nem érdekli. Alaosony, kicsinyes Únás hajtja e világon az embereket és szabja meg a tulvilágról szerzett fogalmaikat. Ez az Únás az alaosonyosság nagyon hozzájárul ahhoz, hogy a tulvilágból elterjedt fogalmak olyan bizonytalanok és megbizhatatlanok.

3./ Hogy a spiritizmus tulvilági értesüléseiből és üzenetek-tetéseiből mi haszna van az embernek, azt majd látni fogjuk. Hogy a tulvilágról a Bibliából/eredő/ szereshető tudásunknak micsoda értéke van azt halálos ágyán tudja meg és érezi igazán az ember; vagy akkor, amikor valamelyik kedvesének a halottas ágyánál áll és tekintetete átkíséri a tulsópartra azt, akit onnan visszahozni emberi mesterkedés nem tud többé. Belátni a halál rejtélye mögé annyi, mint ismerni a lét nagy titkát. Milyen egészen másképp alakítanak egész életünket, ha tudnók, hogy hova megyünk. Könnyelmű, végtelenül könnyelmű ember az, akit nem bánt ez a vakság. Megtudni, hogy honnan jöttünk és hová megyünk, a kérdések kérdése; mindennél fontosabb és igaztöbb feladat; a legnagyobb haszon amelyre ember szert tehet! Ha egy fényes előadás után a színpalak mögé tekintünk, a házfalak, fák hegyek kulisszái hátulról nem érdekesek, mert a színházban minden a szemnek és a fülnek szól. Milyen más lehet a való világ színpala mögött az a másik világ, amelyből sugva törnek elő a természet erői, s K amelyben egy titokzatos akarat intési a népek és világok sorsát! Ha ilyen csodás és kimeríthetetlen az ami a szemnek és fülnek szól, milyen lehet az a világ, amelyben a világot rendező értelem és az emberi sorsot alakító Sziv lakik! Ezek mögött a színpalak mögött sokkal csodálatosabb és fenségesebb világnak kell laknia, mint amilyent mi itt látunk.

3./ Nem veszedelmes-e a tulvilággal való foglalkozás? Azt mondják, hogy megfosztja józsanságától az embert és alkalmatlanná teszi a világi foglalkozásaira. Álmodozó, fantasztikus dolgok

felé hajló, gyakorlati érzéket elvesztő lesz a tulvilág keresője. De hátha fordítva igaz a dolog és a tulvilág elhanyagolója él hamis világban, fantasztikumok között; hátha az anyagi ember több joggal nevezhetjük ábrándozónak, magát csalónak, ki egyszer a halál küszöbén ráébred a valóságra, mint Zóola, Voltaiér és sokan mások? Talán az árt az embernek, ha csak ezzel a világgal foglalkozik és a másik világot, mely mérhetetlenül hatalmasabb, gazdagabb és szebb, és ezért mérhetetlenül fontosabb, elhanyagolja! Ki a józan, aki csak a halálig akar látni és azzal szemben ami azután következik behunyja a szemét; vagy aki mindent látni, tudni akar és fel akarja mérni a jövőt is, mely a jelenen túl van?

De talán veszedelmes a tulvilággal való foglalkozás, mert az ismeretlen világ veszélyeket rejt magába. Lehetséges, hogy van ilyen veszedelem; de akkor a veszély azt is eléri, aki nem foglalkozik a tulvilággal, mert minden veszedelmesebb arra, aki nem tájékozott, mint arra, aki tudja hová megy. Keleti mesékből olvasunk hatalmas szellemekről, amelyek egy üvegbe bezárva ártalmatlanok, de tüstént életére törnek annak, aki felnyitja a palackot és kiszabadítja őket. Vajjon nem rejt-e ilyen veszélyt magába a spiritizmus? Hogy azonban a világot teremtő Isten nem veszedelmes arra, aki ² ¹ Őt keresi azt teszi elhíhetővé, hogy igazságosak, megbízhatók és hasznot hajtók azok a törvények, amelyek szerint ez a látható világ teremtetett és fennáll. Aki ennyi gondossággal körülvett bennünket, csak javunkat akarhatja s így éppen úgy rábizhatjuk magunkat, mint rábizuk magunkat az éj és nap a tavasz és őszi a vetés és aratás törvényére. Aki megbízható világot teremtett, Maga is csak megbízható lehet! De vajjon elmondható-e ez a spiritizmusról is?

4./ Ha tehát valami haszon várható attól, hogy a tulvilág rejtélyével megismerkedjünk, van-e lehetőség arra, hogy a tulsó partra átkeljünk és ott széjjeltekintsünk? Erre a kérdésre határozott igennel válaszol. Kérdés azonban, hogy megbízható-e a válasza. Ezt megvizsgálni ennek a kis füzetnek a feladata. Van más út is a tulvilág

megismerésére a bibliai kijelentés útja. Ezzel a másik uttal azonban csak annyiban fogunk foglalkozni, amennyiben a spiritizmus tárgyalása megkívánja. Össze fogjuk hasonlítani a két kijelentést; bár a spiritizmust inkább saját kijelentése alapján tesszük mérlegre. Néhány szóval azonban megpróbáljuk megrajzolni a szellemvilág képét.

- A szellemvilágot / a magyar szellem szó, mely a szél szóból származik, pontos fordítása a héber ruach-nak és a görög pneuma-nak, amelyek szintén szelet jelentenek. Régen szellet volt a szó a szellem szót / ruach, pneuma / négy értelemben használja. a. / szellemnek nevezünk egy az anyagnál magasabb létszint; így mondjuk: Isten Szellem, az angyalok szelleme, a halott emberket is szellemeknek mondja az Irás. /I.Pét.3. 19-20./
- b. / szellem az ember egyik alkotó része a test és a lélek mellett; a lélek maga az ember, ki testével az anyagi, szellemével a szellemi világ felé fordul;
- c. / a szellem szó tartalma töltést is jelent, a Bibliában, mint bölcsesség, kegyelem, félelem, bátorság szelleme. Korszellem;
- d. / az értelemben mondta Jézus: nem tudjátok, hogy micsoda szellem gyermekei vagytok. A Szentháromság egyik tagját is Szent Szellemnek mondja a Biblia; A Szellem az Istenségben nem azt a helyet foglalja el, mint az emberi Szellem az emberben. A magyar bibliafordítás nem tükrözi ezt a négy értelmet. A lélek és szellem között sem tesz különbséget, amivel igen sok zavart idéz elő. Ebben a zavar keltésben a magyar Biblia fordítások az összes más nyelvű Bibliák között egyedül állanak, mert minden más nemzet Bibliája megkülönbözteti ezt a két fogalmat. /

a fizikai világtól főleg a benne ható erők különböztetik meg. A szellemvilág mozgató hatalma az erkölcsi erő. Ezt az erőt a fizikai világban hiába keressük. A vasnak, vagy a víznek nincs sem gonosz, sem jó természete. A növényvilágban vannak használhatóbb jó növények és használhatatlanok, ártalmas növények; s ezek jósága attól függ, hogy az ember tudja-e őket használni, vagy nem; a növények önmagukban sem nem jók, sem nem rosszak. Az állatvilág az emberi szoktatás eredményét hordozza magán. Kutyára, lóra s más állatokra átragadhat gazdájuk természete; de habbeszélünk is pl. gonosz farkasról, sem a farkast, sem más állatot erkölcsi természetűnek nem mondhatunk, mivel vadsága s ártalmas volta teremtett természetéből folyik s nem erkölcsi elhatározás eredménye. Az állat erkölcsi értéket mérlegelni nem tud s félelmének oka annak megszokása, hogy bizonyos tettei után büntetés szokott következni. Sok ember erkölcsi lény. A spiritizmus szellemisége annyit

ér amennyi erkölcsi érték van benne. Ám ha erkölcsi természetünkénél fogva hozzá ~~is~~ tartozunk is a szellemi világhoz mégsem szellemi síkon élünk, hanem testi síkon; ezért, amíg testben élünk szellemeknek nem mondhatjuk magunkat. A Szentírás szerint az ember a szellemi és a testi világ határmesgyéjén áll; neve a kijelentésben " élő lélek." Míg az állatokat általában csak " élőknek " / dtóen, chajjá / nevezi. ~~A~~ Bibliai szempontból ember és állat közt oly áthághatatlan örvény van, hogy állat emberré nem válhatik s így az indiai lélekvándorlás torz pogány tévelygés. A Biblia az erkölcsi nivoltából kivetkőzött embert fenevadnak nevezi. Fenevad az antikrisztus, aki ember-társai személyét nem kiméli és fenevad lesz a hamis próféta, vagyis az a ppp, aki az ilyen uralkodónak befolyását szolgálatával növeli. Egy bizonyos: ha a spiritizmus tényleg magasabb szellemi mozgalom, akkor benne finomultabb erkölcsi életnek kell nyilvánulnia. Hogy így van-e majd meg-fogjuk látni!

Isten a legfőbb Szellem, éppen ellentéte a fenevadnak. A fenevad pusztit, Isten éltet. Ennek az éltető akaratnak klasszikus megnyilvánulása Isten hosszutűrése. Véges korlátolt emberek nem tudják megérteni, hogy Isten miért nem teszi félre a neki ellenálló gonosz szellemi világot és a gonosz földi embert, mint ahogy földön az emberek félre teszik és megsemmisítik azokat akik utjukban állanak. Isten hosszutűrő, mert szeret s mert azt akarja, hogy aminden ember megtérjen és örök életet ~~éljen~~. Ez a magas erkölcsiség jellemzi a tiszta szellemvilágot. Majd látni fogjuk, hogy a spiritizmus szellemi világot is az jellemzi-e? Ettől az ítéllettől függ a spiritizmus ítélete.

Nem minden szellem áll ennek az erkölcsiségnek oldalán. Vannak tisztátalan szellemek is, van tisztátalan szellemvilág. Mivel pedig a szellemek minden téren túlhaladják az embereket a jóban is a rosszban is; mivel tehetségben, erőben, ismeretben magosan felettünk állanak, kétségtelen, hogy a szellemek arra vannak hivatva, hogy vezessék az emberek világát. A Biblia elárulj, hogy a szellemvilág

tényleg vezeti is a földi világot, az emberek világát. A Biblia szellemvilága nem mozdulatlan fogalom / idea / melyet Pláton gondolt el, hanem élő, mozgalmas, örömmel, bánattal, haraggal, csüggedésekkel, akarásokkal és leverettetésekkel telt világ. A szellemi világnak is megvan a maga " története ", mint az emberi világnak s a szellemi történés benyulik az emberi történésbe. A Biblia szerint az angyalok érdeklődnek irántunk, bár Isten akarata nélkül sem tiszta, sem tisztátalan szellemelek nem mozdulhatnak. Ám míg a tiszta szellemelek szívesen engedelmeskednek Istennek, addig a tisztátalannak daccal és kényszerűségből. A tisztátalan szellemvilágban magát minden áron mutogató hiuságot, hetvenkedő gögös erőszakot, adáz bosszuállást, önámító látni-nem - akarást, kalandor merészséget, reménytelen céltalanság érzelmeit látjuk áradni. Vannak emellett kicsinyes apró szellemeccskék, kik a maguk ürességével, kapkodó bizonytalanságával, mértéktelen hiuságával és dicsekvésével tűnek elő. Mindezek a törekvéseknek hangulatok ebből a szellemvilágból áradnak az emberi világba be. A tiszta szellemelek azonban nyugodtak, a győzelem kétségtelen tudatában biztonságot érzők. Vajjon a két szellemvilág közül melyikbe visz minket a spiritizmus?

A tisztátalan szellemvilág jelentkezése.

A tisztátalan szellemvilág első jelentkezése a paradicsomban történt: A szellemvilág ez alkalommal legmagasabb kísértésével jött, azzal, hogy ha az első ember Isten parancsát átalhágja, olyanná lesz, mint az Isten. Szédületes cél! Állat nem tűzhetett ki ilyen célt maga elé. Mégis megalázott testi alakban közeledhetett csak a kísértő, földön csuszó, a poros ételt evő, alattomos kigyó alakjában, mintha az alacsonyág bélyege nélkül nem volna szabad neki az emberhez közelítenie. Ha Évának szeme lett volna a valóság látására, észre kellett volna vennie az isteni figyelmeztetést s kellően mérlegelhette volna azt a képtelenséget, hogy az Istennel való hasonlóságot a földön csuszó kigyó

ajánlja neki. Vajjon a legmagasabb fejlődés ígéretével közelítő spiritizmuson nincs-e rajta az alacsonyásnak ez a bélyege? Éva hitt a hízogó szép szavaknak s biztosítékot kám kivánt. Vajjon milyen biztosítékot hoz a spiritizmus a szép szavakon kívül, hogy magasabb világból való eredetét igazolja?

Az első paradicsomi eset óta a tisztátalan szellemvilág a jelenségek meg nem szűnő során át adta az emberiség tudtára létezését a pogány vallások kijelentéseiben. Ezeket a jelentkezéseket a tudomány e két címszó alatt szokta ismertetni: babona és varázslat. Babona alatt a szellemvilág jelenségeinek elméletét értjük, varázslás alatt ama gyakorlati módszereket, amelyeken ezek a jelenségek felidézhetők. Ha a Biblia első könyvének tiszta, világos és egyszerű elbeszéléseit az u. n. kaldé Genesis hasonló tárgyú elbeszéléseivel összehasonlítjuk, akkor támad fogalmunk arról, mi a különbség az isteni kijelentés és a babona között. A Biblia elbeszélései magas erkölcsi igazságokat rejtenek magukban; a babonával terhelt szörnyeket szerepeltető, a fantázia vad csapongásaival telített babiloni történetek pedig magasabb erkölcsi tulajdonságokat nélkülöző szellemlények vad tusáit tartalmazzák. Ez a különbség átháthatatlan törvényként tátong eleitől fogva végig a bibliai kijelentés és a pogány vallások szellemközlései között. Azt is megfigyelhetjük továbbá, hogy a pogány vallásokban, minél régebbi multba megyünk vissza, annál több világos, erkölcsi elemet találunk; annál több jelét látjuk egy eredeti ősi egy-istenimádásnak, melynek tárgya a Menny Istene volt. A régi egyiptomi vallás legrégebb ismert időszakában, a Krisztus előtti harmadik évezredben élő ptah Hotep úgy használta az istenséget általánoságban megjelölő nuter szót, mint mi az Isten-t. Még Jánás kortársainak is, kik más isteneket imádtak, mint Jónás, a veszedelemben egyszerre eszébe jutott, hogy a mennyek Istenéhez közösen fordulhatnak. / Jón. 1. 14. 16. v. 8. 1. 5. 6. / Az istenség és vallás közös birtoklása csak az emberi önzés és vakság hatása alatt ment át az

istenfogalom megosztásába, úgyhogy helyek, népek és igények szerint különböző istenekhez fordultak, mint ahogy pl. a hadi szükségnek is külön magyar és külön angol, külön német érdekeket szolgáló isteneket tétélezhetnek föl az imádkozókkal s u.a. a Mária pedig, ama városok szerint ahol képei fordulnak elő, különböző erőt tud kifejteni. Az ilyen nemzeti s helyi istenek képében aztán az emberi önzés kívánságai szerint sokszor jelennek meg tisztátalan szellemek, tisztátalan kérések teljesítésére. A vallást az emberek érdekeik szerint alakítják. Belejátszik ebbe a képzeletben a költészet, képzőművészet az s az emberi elgondolás valami módon tulvilági szenteítést kap. Ezt a szentesítést adja a tisztátalan szellemvilág. A nép között kialakult babonás képzelések, papóktól kitalált varázsló eljárások megdönthetetlen isteni tekintélyre emelkedtek, mert pogány kijelentések igazolták őket, vagy látszóttak igazolni. E pogány szellemjelenségek, kijelentések ma is tovább élnek. Az embereket babonás félelmek töltik meg; varázslók, jósök u.n. szellem-grafológusok háza előtt előkelő és műveltnek hitt emberek autói állanak, sokszor sorban állanak; a vallás tovább alakítása szünet nélkül folyik. Vajjon a spiritizmus nem ebbe a vallásfajtába sorozandó-e? Nem régi pogányságnak más néven való fennmaradásáról és tovább építéséről van-e szó? A pogány jósdák és a régi Asklepios-templomok törvényes utódait nem a spiritizma szenszokon kell keresnünk? Sokszor a spiritizmus is hajlik arra, hogy ezekre a kérdésekre igen-nel válaszoljon.

Hogy a középkori egyház felfogásába és gyakorlatába a pogányság betette a lábát, azt minden elfogulatlan kutató jól tudja. Tudjuk, hogy a különböző körülmények között segítségül hívható külön istenek helyére a különböző feladatokhoz értő különböző szentek léptek. A babona és varázslás legtöbbször nem eredeti pogány alakjában jött át a névleges keresztyénség használatába. Az istenjelenségek és kijelentések keresztyén márt és neveket öltöttek; sőt szellemidézések is helyet kaptak a középkori keresztyénségben;

csak hogy boszorkányságnak nevezték. Hinni azonban hittek bennök és a nép Isten helyett szívesebben fordult a boszorkányokhoz és boszorkány-mesterekhez. Még az ujkori tudományba is bekerült a boszorkányhit az alchymiában és az astrológiában. Vajjon a spiritizmus keletkezésére nem volt-e befolyással? Vajjon a spiritizmus bibliai talajon jött-e ki, vagy fennmaradó pogány babonából és szellemidézésből. Vajjon a tiszta, vagy a tisztátalan szellemvilág jelentkezik-e rajta keresztül? E kérdésekre a spiritizmus természetének megvizsgálása adja meg a feleletet. E felelet attól függ, hogy spiritiszta kijelentések a bibliai, vagy a pogány isten-jelenségekkel mutatnak rokonságot.

A mohamedánok és más vallású népek is az elmebetegeket szentként tisztelték, mert az istenség megszállotjaiként tekintették őket. A pogány vallásban nincs ördögös, mert ott az ördögök istenségeknek számítanak, melyekhez imádkozni, melyeket áldozatokkal engesztelni kell. Ha meg is különböztetnek jó és rosszindulati istenségeket, szellemeket, fekete és fehér varázslatot, a gonosz isteneket nem rendelik a jók alá, sőt több helyen a gonoszoknak még több tiszteletet adnak, úgy okoskodván, hogy a jók amig is jóindulatúak; okosabb a gonosz elhárításával foglalkozni. Ördögösségről helyes értelemben csak bibliai világosságban esik szó, mert csak a keresztyénség állít fel éles áthághatatlan különbséget tiszta és tisztátalan szellemvilág között s mert csak a keresztyénség világosságában veszi el a tisztátalan szellemvilág isteni hatalmát és kiváltságát. Kérdés, hogy a spiritizmusban megvan-e ez az éles megkülönböztetés s a sötét szellemvilágtól való elfordulás? Kérdés, hogy a spiritizmus egyedül tiszta szellemi erővel a szent és tiszta Isten hatalmával teszi-e csodáit?

A bibliai ördögösség bizonyos beteges tünetekben jelentkezett, melyeket a mai orvosi tudomány különböző betegségeknek, különösen elmebajoknak tulajdonít. Anélkül, hogy a betegségek, vagy tünetek eredetének, vagy igazi jellemének kutatására vállalkoznám, megkérdem,

hogy a spiritizmusnak nincsenek-e olyan tünetei, mint a régi ördögösségnek voltak. Kérdés, hogy amit új szellemi nyilatkozások cégére alatt kínálnak nem igen régi emberi nyavalya-e, amelyet hajdan más címmel, de ugyanolyan meggyőződéssel terjesztettek. A bibliai ördögösség fő tünete az öntudat meghasadása volt. Ilyen tudathasadás megfigyelhető a filippi jós-szellemtől megszállt leánynál épen úgy, mint a görög jósdák révületében beszélő jóseinál, vagy akár a sámánoknál. Vajjon a spiritiszta médiumitás nem ugyan-ezen a lélekhasadáson alapul-e? Vajjon a módiomok gyakori megbetegedése nem azonosak-e az ördögösöknél található beteges tünetekkel?

Az ördögösségről szóló tanítást és az ördögüzés gyakorlását a bibliai keresztyénségtől átvette a katolikus egyház is; és ez az átvétel az eredeti gondolatok és gyakorlat lényeges megváltozásával járt. A Biblia az ördögösséget betegségnek tekinti, a középkori egyház kiirtandó bűnnek tartotta és megindította a boszorkányüldözést, a boszorkányok megégetését. / Látjuk, hogy a pogányság felfogása egy harmadik fajtájú álláspontot képvisel. Ők az isteni ihletettségek állapotának tartották azt. Az ördögösöknél bizonyos területeken a szellemi világba való mélyebb belátása és az ezzel kapcsolatosan terjesztett mesék az egyház minden ítélete mellett is a nép előtt kívánatosnak tüntették fel a boszorkányosságot és szívesen fordultak az ilyen megszállottakhoz, vagy a megszállottság hírében állókhoz avégett, hogy rejtett titkok ismeretére jussanak; mások szívesen vállalták a boszorkány címet, hogy tekintélyre jussanak, vagy hogy állítólagos képességeikkel csodákat tegyenek. A középkor felfogásában tehát a bibliai és a pogány felfogás sajátságosan keveredett; babonásabbak lettek a Bibliánál, de kegyetlenebbek a pogányoknál. A bibliai szent szeretet helyét a szentségével hivalkodó kegyetlenség foglalta el. Vajjon a három álláspont közül a mai spiritizmus melyikhez áll közelebb? Vajjon a tisztátalan szellemvilágot visszautasító szentséggel és gyógyító

szeretettel száll-e szembe? Vajjon álszentség türelmetlen és szeretetlen gőgjét érezteti-e a szerencsétlenekkel szemben, kik sokszor magukat is megcsalták, amikor ördögösöknek, boszorkánynak hitték magukat? Vajjon pogány közömbösséggel fogadja magához a közeledő tulvilágot, nem sokat törődve annak tiszta és tisztátalan voltával? A középkor is a régi babonás pogányság is jobban félt a tisztátalan szellemvilágtól, mint ahogy a tiszta és szent Istenben bizott volna. Ezt a babonás pogányságot azonban később egy magát felvilágosulónak mondó pogányság váltotta fel, mely a szent Isten-nel nem törődik, a babonával ellenben játszik, Vajjon a spiritizmus-ban nincs-e valami ebből a tisztátalan szellemvilággal játszó könnyelműségből? Mikor a spiritizmus a tulvilághoz közeledik le-lünk-e benne valamit abból a szentségből, amellyel az Üdvözítő elutasította magától a tisztátalan szellemek bizonyágtételét é-pen úgy, mint magukat a szellemeket s van-e benne abból a szeretet-ből valami, amellyel az Üdvözítő a tisztátalan szellemektől gyö-törteket Magához fogadta, őket a szellemektől megszabadította?

Hogy a spiritizmus név alatt ismert mozgalomban a tisztátalan, vagy a tiszta szellemvilág kopogtat-e ajtónkon: ez épen a kérdés, amelyre a jelennek feleletet kell adnia. Vajjon a spiritizmus e-gészen új ajándék-e. Előzmények nélkül, meglepetésként jött-e erre a világra, vagy más név más alakban itt is volt eddig is? A modern spiritizmus a szellemvilággal való érintkezés tudománya. Ezt a tudományt régebben s ma is a pogány világban papok és va-rázslók tartották féltékenyen kezükben; a középkorban egyes kivá-ló boszorkánymesterek kezébe került; a mai spiritizmusban minden-ki tudományává lett. A közlekedési lehetőségek alkalmat adtak ar-ra, hogy jelentékenyebb események is villángyorsan ismertekké vál-janak az egész világon, úgyhogy két gyerek élménye az egész világot csakhamar megmozgatta. A szabad verseny, tág kaput nyitott minden-féle eszme, sokszor bármilyen gondolat terjedésének. Hosszu elnyo-másból ébredő embereknek minden új eszme a felszabadító gondolat fenségében jelenhetett meg s ez kétségtelenül kedvezett a spi-

ritizmus elterjedésének is. Az ujkor, de különösen a legujabb kor szabadságmozgalmak jegyében született meg. Az ébredező szabad szellem azonban sokszor szenvedett új elnyomást, vagy keserves kiábrándulást. Terjedt a könnyelműség és vakmerőség. A szent gondolatok profanizálása. Az emberek/gondolkodásából / tudatából mindjobban kiszorult Isten szentségének gondolata és érzése; míg a középkorban jobban félték az ördögtől, mint Istentől, most tréfára vették az ördögöt, a tulvilágot, és az istenitéletet. A renaissance a középkor végétől fogva, később mint felvilágosultság, még később, mint liberálizmus igyekezett olyan vallásmentes levegőt teremteni, amelyben az ember cselekedeteit a ránehezülő tulvilágtudat nem befolyásolja; amelyben az ember legfőbb célja az anyagi jólét s testi élvezet. A világ azonban nem maradt mentes a szenvedéstől, a csalódástól és bizonytalan jövő várásától. Az embereknek a jövő bizonytalanságával szemben jól esett újra a tulvilág gondolatához menekülni anélkül, hogy vele komolyan akartak volna foglalkozni. Nem akarták, hogy a tulvilág hatalmat nyerjen rajtuk: ők akartak a tulvilágon uralkodni. És éppen ezeknek az igényeknek felelt meg a spiritizmus!

A spiritizmus játszi volt, legalább is kezdetben. Két gyermek tapasztalásából indult ki. New-York közelében lakásukban kopogtatást hallottak, melytől megriadtak előbb, majd megbarátkoztak vele; a kopogásra feleltek s megegyezvén egy ábécében lassanként beszélgetést kezdtek a kopogás útján jelentkező állítólagos szellemekkel. Később ugyan a gyermekek báyan beismerést tettek, hogy a kopogásokat / talán részben / maguk idézték elő; de ekkor a mozgalom oly erőssé lett már, hogy a beismerést visszvonatták velök. Csakhamar mások is érintkezést kezdtek a szellemvilággal. Az érintkezés kezdetleges formája kicsiny, könnyű asztalok ugráltatása volt; az asztalok, vagy kopogó hangokkal, vagy rajtuk ABC-betűi közt ide-oda csuszó pénzdarabok jeladásával közölték az asztaltáncoltatók kérdésiere a szellemek feleletét. Később körülmé-

nyesebb érintkezési módok is használatba jöttek; médiumnak nevezett s a szellemérintkezésre különösen hajlamos egyének közvetítését vették igénybe. A szellemekkel való érintkezés e módjai rendkívül sok lehetőséget nyújtottak csalásra és szélhámos trükkökre s az elmúlt száz év alatt rengeteg csaló médiumot lepleztek le. Felületességénél, könnyelműségénél és szélhámososságra alkalmas természeténél fogva a spiritizmus kora hű gyermekének bizonyult. Az emberiség elfogadta ezt a vigasztalást, amelyet a spiritizmus nyújtott. A terjedő nagy szabadságban mindenki arra használhatta a spiritizmust amire akarta. Futó tűzként, ragadó járványként terjedt el az új mozgalom. Alkalmazkodott minden nép természetéhez. Amerikában üzlet lett belőle, Franciaországban szórakozás, Németországban elmélet, Angliában tudományos kísérletezés, nálunk a honfiúi bánat levezetője. Az északi komolyabb népeknél kevésbé terjedt el, bár mindenütt alakultak szellemidéző társaságok. Egy magasabb eszme nélküli erélytelen, jól élni vágyó s mindent a saját folyására hagyó világ lelkének tükre lett a spiritizmus; a világ arra ismert benne, amire vágyott. Kényelmes lakások homályos szobáiban mintha valaki örökre ki akarta volna lopni az emberek szivéből azt a nehéz gyötrő harcot, amelyet a világosság és a sötétség vívnak egymással ebben a világban. Ez a spiritizmus ma! Hogy a jövőben mié válik, azt ma a spiritiszták látják legkevésbé. De a Biblia erről is felvilágosítást ad.

MIT NYUJT A SPIRITIZMUS?

A spiritizmus a legmagosabb ígéretet nyújtja, amelyeket szellemi mozgalom valaha is megcsillantott az emberiség előtt. Tárgyilag a spiritizmus azt igéri, hogy a kézzel foghatólag és minden tudományos igényt kielégítően bizonyítja egy tulsó világ létezését. Alanyilag az embernek a legmagosabb fejlődést igéri akárcsak az a szellemhang, amely a paradicsomban Évának azt az Istennel való egyenlőséget ígérte. Mit nyújt az ígéretetek teljesítésére a spiritizmus?

A Biblia Istene az Ótestamentum népének a Sinai hegyen szeretetét és szentségét hangoztatva földrengésben és tűzben jelent meg, mennydörgés közepette hirdette ki követelését a reszkető népnek. Az Újtestamentum népének megdöbbentő valóságban mutatta meg szentségét és szeretetét, mikor Fiát keresztalálra ítélte s ez a szent Fiu ott a kereszt kínjai között ellenségeiért imádkozott. Ez a szeretet ép oly idegen volt az embereknek, mint az a hír, hogy a halott Jézus feltámadt és azután negyven napon át mutatta dicső testét tanítványainak. E mindent felülmuló hatalmas tényekkel szemben a spiritizmus szobák homályába elbujva világot kerülő bizonytalanságban a legalacsonyabb ^{anyagi} eszközökkel jelentéktelen, legtöbbször semmitmondó közlések~~atx~~ egy állítólagos tulsó világból, olyan közléseket, amelyek kigondolásához senkinek a tulvilágba átmennie nem kell, sőt még csak sok iskolát végeznie sem. Feltűnő, sőt kiáltó különbség a Biblia fensége és a dicsekvő spiritizmus üressége és lapossága között. Ha a spiritizmustól ígért szellemi fejlődésnek célja olyan magas, mint legtöbb szellemközlése, akkor nagyon rosszul állunk ezzel a fejlődéssel, mert a spiritizista közlések tulnyomó része a legtartalmatlanabb és legüresebb földi fecsegés szintjén nem emelkedik felül. S mi szellemesebbnek s értelmesebbnek látszik, azt is legtöbbször érthetetlen homály, elmebaj határán mozgó fantasztikus lapos közhelyek halmaza, vagy a koporsók hervadó virágillata tett szokatlanná, és az egészséges emberi lélek számára élvezhetetlenné.

Semmivel sem állunk jobban a spiritizmus másik állításával, a tulvilág létezésének bizonyításával. A spiritizmus jelenségei alkalmasabbak arra, hogy az anyagi világ fontosságát, mint arra, hogy a szellemvilág létét bizonyítsák. A spiritizista ülések résztvevői áhitattal várják, hogy a szellemek valami anyagias trükkel lépjenek meg őket, de sohasem gondolnak arra, hogy a spiritizmus útján jelentkező szellemvilág, valami magasabb szellemi, erkölcsi, vagy vallásos igazság tetteben való kinyilvánításával bizonyítsa ^{ana} létezését.

mellett, mint amilyen a kijelentés a Golgotán történt. Micsoda különbség van egy prófétáló, Isten rejtett titkait kutató keresztény gyülekezet s egy spiritiszta ülés között! Ugy látszik a spiritizmus meg sem tudja közelíteni a magasabb erkölcsi világot! A spiritiszta ülések résztvevői nem jóságban, hűségben, irgalomban gyönyörködnek, hanem abban, hogy a tulvilág követői, hogy mozdítsanak meg egy asztalkát, emelnek fel egy zongorát, hogy irnak két összezárt palatábla belső oldalára; játszanak hangszereken érintés nélkül; kötnek csomót két végén kézben tartott fonálra, fűznek egymásba különálló vaskarikákat, hagynak hátra kéz, vagy lábalkot parafinnal leöntött, vízzel telt vederben jelennek meg halvány ködfoltokban, melyek olykor a médium zsebéből előhuzott túlldaraboknak bizonyulnak. Szóval a spiritiszták tulvilága inkább hasonlít egy orfeum színpadához, amelyen egy ügyes bűvész produkálja magát, mint Istenélményt nyújtó templomhoz. Ez a könnyen kielégíthető szellemi igény nem túlmagosan jelöli meg amaz eszközök erkölcsi voltát, amelyekkel a spiritizmus az emberi fejlődés célját elérni szándékozik. Valóban ha valaki annyira vágyik a tulvilágot megösmerni, amennyire ezt a spiritiszták magukról elhitették akarják, az nem azt fogja kívánni, hogy a szellemek onnan tulról átjöjjenek hozzánk s olyasmit cselekedjenek, aminél az ember gépei segítségével sokkal többre képes; ha nem maga kíván átmenni a tulsó világba, hogy a szellemek tulvilági életét megösmérje. De épen ezzel a spiritizmus adós marad!

A spiritizmus teljesítményének értékét igen szemléltetően mutatják az u.n. apoort-tünemények, melyek abban állanak, hogy a "szellemek" bizonyos földintárgyakat az ülés termébe visznek s ott azok rejtélyes módon láthatókká lesznek. Dr Csengery Pap **Elémérx** "Új látóhatárok felé" c.könyve képekben mutatja be ezeket a tárgyakat, amelyeket nevezettnek külön e célra létesített kísérleti termébe a szellemek előteremtének: bogarak, patkószög, késpengék, kavicsok, kaktusz, bogyók, magok, lepkék, egerek, kölni

viz, bor, vas kigyó és ismeretlen emberek anyakönyvi kivonatai, melyeket a postás amint később kiderült hévhasonlóság következtében tévesen a médium lakásán kézbesített. Ez utóbbiakat is dr. Csengery "tudományos kísérletek" muzeumában helyezték el, de a valódi birtokos bíróság útján visszakövetelt magának. Ha ezen a szükségét szenvedő világon a szellemek csak ilyen értékek előteremtésére volnának képesek, akkor csakugyan hiába imádkoznák: Add meg a mi mindennapi kenyerünket! "Hála érte, hogy más szellemi világ is van, mint amely a spiritisztáknak a rozsdás patkószöveget "apportálja"! Ha pedig az értéktelen semmiségekkel arra akarnak tanítani bennünket a szellemek, hogy ne értéktelen földi kincseket keressünk, hanem szellemiket, akkor miért nem tanulják meg ezt a leckét ők maguk is és miért nem visznek inkább magasztos szellemi igazságokat Csengery Pap Elemér urnak, pl. ezt az igazságot, amelyet a bíróság kénytelen volt vele szemben érvényesíteni, hogy a postától helytelenül kézbesített tárgyakat a tulajdonosnak kell visszaadni és nem spiritiszta ülések résztvevői elé csempészni, aztán diadallal muzeumba zárni. Ily csodák anyagvilága igen gyanús; erkölcsi értéke pedig negatív. Különbén az ilyen izléstelenségek igen gyakoriak a spiritizmus birodalmában.

Am azt mondják a spiritiszták, hogy mind ezek a csodák azért szükségesek, hogy a szellemek létét bizonyítsák a hitetlen és csak az anyagiban a láthatóban és érzékelhetőben hívó embernek. Erre az érvükre azonban a céfolatot maga a spiritizmus szolgáltatja, amelyben a kísérletező tudósok egy része a jelenségeket nem tulvilági szellemeknek, hanem az emberi lélek evilági titokzatos és ismeretlen okkult erőinek tulajdonítja; bizonyos, az emberben levő "delejes" erőnek, melyet fokozni, kifejleszteni is lehet, úgyhogy a spiritizmus csodáit a médium lelkivilágából magyarázzák. Mikor aztán a médiumnak ez az ereje fogyóban van, a médium ügyeskedéssel; bűvészfogásokkal segíti a hiányos okkult erőt. Ez a felfogás nem ujkeletű. Rendkívül kifejlesztették az okkult lelki erőket a hin-

duk, kik valóban bámulatraméltó teljesítményeket hajtanak végre, amelyek mellett a spiritizmus "szellem"jelenségei elbujhatnak. A spiritizmusnak tehát még a saját berkeiben sem sikerült a tulvilág létét ellentmondás nélkül bebizonyítani; ellengen sikerült a szemlémi világról alkotott nézeteinket közönségesekké, izléstelenekké, ködösökké és bizonytalanokká tenni. Ha a szellemek csodái alsóbbrendű csodák, akkor egyáltalában lehet-e egy az anyaginál magasabb szellemi világban hinni? A szellemi világ a spiritizista gyűléseken himporát veszi el s ha hinni kell a spiritizista kijelentéseknek akkor azt kell gondolnunk, hogy a szellemi világ oly jelentéktelen, ^{oly} üres, oly anyaghoz tapadó, mint a spiritizista kijelentések. Ennyit kár volt bizonyítani.

Megdől az az állítás is, hogy a spiritizmus a jelenkor felfedezése, csodás ajándéka volna. Az asztaltáncoltatást a régi görögök és rómaiak is ismerték. A régi pogányság szellemi csodái messze fölülmúlták a mai spiritizista ülések eredményeit. Voltak templomaik, amelyekben az ott alvók meggyógyultak. A spiritizmus sok csodáját gyakorolták és gyakorolják ma is a vad népek varázslói. A médiumok delejes álma, trance / ejtsd transz / ugyancsak ismerős művelt és vad pogány népeknél és a mongol sámánok többre képesek, mint a spiritizista médiumok. Okkult jelenségekkel, csodálatos lelki tehetségekkel a mindennapos élet is telvevan. Vannak távolba látók, halottlátók, olyanok, akik az emberi test belső részeit látják és olyanok, akik lélekben távol utazókat követni tudnak. A hipnózis jelenségei is sok spiritizista "csodát" megmagyaráznak. Mind e csodák megmagyarázására nem kel isteni csodát, vagy a tulvilág eddig ismeretlen megnyilatkozását segítségül hívunk. A modern spiritizmus nem hozott eddig ismeretlent; nem hozott annál csodálatosabbat, amit eddig is ismertünk. Azok után, amiket a régi pogány vallások, vad népek varázslói, a hinduk filozófusai véghez vittek, igen szegényes ez, amit ez a spiritizmus produkál. Ha a görög gyógyító templomokban egészségüket nyerték vissza hívók,

akkor igen hitvány eredménynek kell tekintenünk, ha ma patkószöveget, bogarakat és kölcsön vett keresztlevelet kapnak a spiritizmusnak az értelmiségi osztályból kikerülő hívői. Nehéz tárgyak fölemelése, hangszereknek minden nagyobb művészet nélkül való megszólaltatása, elmosódó ködképekről készített fényképek, idegbetegségekről tanuskodó rajzok, amelyet gyermekes képzelet más égitestek növényeinek és állatainak nevez ki, szellemeknek kéz és láböntvényei, melyek inkább azt igazolják, hogy nem szellemekkel van dolgunk, hiszen a szellemeknek nincs teste, számunkra értéktelen és jelentőség nélkül való olcsó bűvész-fogások, még ha szellemek csinálják is őket. Ha magasabb igazi szellemek is ^a megjelenők, akkor foglalkozzanak szellemekhez méltóbb dolgokkal! Ha hatalmuk van az emberi életben, teremtsenek nekünk szegénységünkben használhatóbb segítséget! De nincs fá hatalmuk; mert egy felsőbb hatalom azt rendelte, hogy a kígyó, még ha a sátán is bujt belé, porban ~~csusszék~~ és port egyék s erről az alsórendűségről a nyitott szemű emberek meglássák, hogy nem a teremtő Isten nevében jönnek hozzánk, azok mellett az erők mellett, amelyeket az ember már meggósított a materiális világból, a spiritizmus erői jelentéktelenek~~nek~~, tehát nem bizonyítanak a spiritizmus magasabb eredete mellett. Milyen mások voltak a názáreti Jézus csodái! Egy megszorult családot borral segített ki. Lecsendesítette a tanítványokat fenyegető vihart; megvendégelt öt, majd négy ezer éhező embert; betegeket gyógyított, halottakat adott vissza szeretteinek. Ezek a csodák mélyen belevéstek az emberi életbe. Nem fitogtatás volt a céljuk, hanem segítség és nemcsak a tulvilág erejéről tettek tanúságot, hanem szeretetéről és irgalmáról is. Jézus több volt a pogányságnál, de a spiritizmus hitványabb annál.

PÉLDÁK A SZELLEMNYILATKOZATOKBÓL.

A már tárgyalt bűvész-mutatványokon kívül spiritiszta ülések szellemei meg is szólalnak; közléseiket sokféle módon juttatják az emberekhez. A Foxtestvérek bizonyos érintkezési módban állapodtak

meg a szellemekkel: egy kopogás tagadást, három igenlést és két kopogás bizonytalanságot jelentett. A táncoló asztal kopogásait is így értelmezték, vagy papírra rajzolt ABC. betűihez elcsuszó pénzdarab a közlés egymásután következő betűit jelölte meg. Ezek igen elterjedt, de hosszadalmas módszerek voltak. Két tábla közé zárt kréta, vagy palavessző segítségével a szellemek állítólag közvetlen szellemírást is szolgáltatottak, az ilyen műveletekhez már medium közbe állítása is szükséges volt. A szellemközlés azonban leggyorsabban az író és beszélő médiumokon át történt, kik fenesen tranco-ban folyékonyan és néha hirtelen gyorsasággal írták a szellem nyilatkozatokat, vagy élőszóval adták elő őket. Nincs tisztázva, hogy a medium mennyit ad a magából ezekbe a közlésekbe; hogy olykor nem az egész beszéd az ő lelki világából származik-e. De akár szellemektől, akár médiumtól származik az ilyen írás a szellemközlések gondolatai és sok kifejezési formája, nagyon jellemzők a spiritizmus gondolkodásmódjára, szellemi irányzatára s bennünket most ez érdekel. A kezehez érkező spiritiszta szellemtermékek közt találtam filozófiai, természet-tudományos, vallásos fejtegetéseket, biblia magyarázatokat, imádságokat, kegyes buzgító beszédeket; de főleg azonban hétköznapi fecsegéseket. Olykor található az írásokban bizonyos festőiség, költőiség, de mindig bántó általánosságok, minden emelkedettséget nélkülöző laposságok; nyomott, lendület nélküli, bár tulterhelt képek jellemzik a legköltőibb spiritiszta írásokat is. Vallásos gondolatokat végtelen unalom, teljes élménytelenség, céltalanul mit sem mondó kifejezések teszik üresekké. Ilyen a következő állítólag szellemforrásból eredő imádság, melyet Piperné médbumnn keresztül mondtak a szellemek: " Szent Atyánk, imeg megnyugszunk akaratomban és hozzád menekülünk minden mi bajunkban. Kérünk állja mellénk szereteteddel és viseld gondunkat. Áraszd ki áldásodat erre az emberre, képednek mására; segítsd meg őt, hogy azzá legyen amivé akarod, hogy legyen, Tanítsd meg, hogy mikép

járjon a jó és igaz uton. Nagy szüksége van neki a te szeretetedre és gondoskodásodra minden ő dolgaiban. Tanítsd meg szent akaratodnak cselekvésére. A Te kezébe tudjuk magunkat minden mi dolgainkban; ha te nem oltalmazol, egészen elhagyatottak vagyunk. Örökdjél az emberen, irányítsd lábát, vezesd őt igazságra és világosságra; Atyánk kérünk nyissad meg szemét a halandóknak, hogy megpillanthassanak téged, lássák szeretetedet és mindenhatóságodat." Ebben az imádságban nincs egyetlen konkrét baj, egyetlen életből fakadó kívánság megnevezve, egyetlen tényleg megtörtént isteni segítségért köszönet, hanem csupa semmitmondó közhely, malyeket közös gondolat össze nem kapcsol. Ez a spiritizmus! A tulterhelt nyelvezetre egy magyar spiritiszta irónőnek 1940-ben megjelent művéből idézem a következő mondatot: "Krisztus az örök fáklyavivő elröpíti a szent csévat a bezárkózott, sűrű nádaskunyhós szivekre, hadd gyuljon ki a tető, égjen porig a gyarlóság, hogy palotává épülhessen a Szentlélek áldott tégláiból!" Egymással semmi összefüggésben nem lévő képek, melyeknek további felhasználását az előzmény indokolatlanná teszi! Bennünket ebben is a semmitmondó gondolattalanság érdekel; a spiritizmus szószólóinak nincs valódi mondanivalója; sivár, unalmas tartalmatlanságot rejtenek csendő-bongó, vagy máskor élettelenül unalmas szavak. A szó azonban folyik belőlük vég nélkül.

Ebből a megérthetetlenül üres és felületes emberfajtaból kerülnek ki a spiritiszta szeánszok vallásos kedélyei. Űgyanilyen általánosságok és izetlenségek képezik a bibliamagyarázat tartalmát is, vagy térítő szavaikét, amelyeket a jelentkező szellemekhez, kegyes előmléssel intéznek. A kegyes szavak áradata vég nélkül elégedettekké teszi őket önmagukkal. A szellemek pedig engedik magukat megtéríteni; akármilyen ostobaság, üres beszéd elég nekik arra, hogy a delejezésnek nevezett hókusz-pókusztól erősítve kijelentsék, hogy megtérnek. Ilyen térítő jelenetet idézek egy írógéppel írt vaskos két év üléseinek jegyzőkönyveit magában fog-

laló félivel kötetből, mely a rákoshegyi manifesztációk hangzatos címet viseli. A 948 ok. 9-i jegyzőkönyv 6. oldalától olvassuk egy Hermin médiumon át megnyilatkozó nyugtalan szellem beszédeit: "Elmegyek egy jó pihenő helyet keresek! Nagyon fáradt vagyok! Aztán majd tovább folytatom utamat. Jaj a vándornak! Ilyen gyenge beteg testtel nem lehet! Jaj! - Körvezető: Isten hozott szeretett testvérem! Pihend ki magadat! - H. médium. Más is van itt? Nemcsak én vagyok? - A megszólaló szellem azt képzei, hogy még mindig testben van; félig álmodik s ezért vak és nem észleli az ülésen jelenlevőket; lassan ébred a hozzá intézett szavak értelmére. Később így folytatja: " Jaj, jaj nagy munka vár rám, nagy dologba fogtam és csak az a legnagyobb baj, hogy úgy kell bujkálni és szükdösni. Azon a határon ha át tudnék menni, akkor már egy kis megnyugvásom lenne. De nagy feladat előtt állok. Nagy feladat! Kivált ma, amikor úgy elvagyok gyengülve! - Körvezető: Drága testvérem, mondtam pihend ki magadat! Hermin médium. Azt hittem, hogy csak magam vagyok, de hát úgy látszik kísérő társaim is vannak. Tovább kell mennem! Ha elindultam, már nem térek vissza. Azt a célt, amelyet kitűztem magam elé, el is kell, hogy érjem! El kell, hogy érjem ezt a célt!

Végnélkül ismétlések miatt alig halad tovább a beszélgetés fonalára. A szellem ártatlannak tudja magát. A körvezető közli vele, hogy testét már levetette, mit a szellem utána mond: " Ahogy mondja már levetettem a testemet. Na és aztán? Azután is ezek a kínok, ezek a gyötrelmek kísérnek? Ugyancsak üldöznek, mindenütt ott vannak és ezektől sohasem fogok megszabadulni? Még lélekben, szellemben sem tudok megszabadulni? Hát akkor mi fog én velem történni? - Körvezető: Csak le kell borulnod az Atya elé és kérnek kell Őt, az Ő segítségét. El kell menned Krisztus Urunkhoz a kereszt tövéhez, ott átölelni a keresztet és imádkoznod kell szeretett testvérem, hogy távolítsa el tőled azokat a rémképeket, amelyet üldöznek téged. Hermin m. Jaj csak egy kicsit hagyjanak! Egy kicsit hagyjanak nyugodtan! Jaj! - Körvezető: Légy nyugodt testvérem, nem

bánt senki. Az egyetlen mód az ima, hogy megszabadulj a rémképek-
től.— Hermin médium. Hát akkor kik ezek? Kik ezek a torz alakok?
Jaj, Jaj! Jaj megyek! Jaj azt hittem, hogy itt már megpihentek. "
Itt a jegyzőkönyvben zárójelben ez a megjegyzés áll: " Delejezés
után." Erre a lélek bűnbánatra jut és imádkozni kezd. A végén ezt
mondja: " Jaj, de jó volt! Dicséértessék az Ur Jézus Krisztus most
és mindörökké ámen." Az ok. 33-1 ülésen a szellem a régi nyugtalan-
sággal jelenik meg; A 11. lapon ily felkiáltásra fakad. " Jézus
Krisztus is elhagyott már!" Itt különben kitűni, hogy harcból me-
külő katonáról van szó, kinek lelke tele van a háboru borzalmaival,
azok átkisérik a tulsó partra. A körvezető aki hit helyett imádko-
zást ajánlott a katonának nem sok eredménnyel delejezte a halottat;
az ugy látszik a neki szuggerált imádsággal együtt csak ideig tar-
tó injekció volt; az ilyen varázslás, sem a spiritiszta kör tagja-
inak, sem a megidézett halottaknak nem szerez megnyugvást. A tul-
világról érkező halott vakságát, sorsa felől való tudatlanságát,
borzalmas nyugtalanságát és kinját a földi életből hozott képzetek
gyötrő hatását hűen tüntetik fel a hallott szavai. Az Őt megnyug-
tató és térítő körvezetőnek pedig fogalma sincs a keresztyénség
lényegéről: mégis az ülés elején Bibliát olvasnak. Ez alkalommal
éppen a Jézus elé taszigált házasságtörő asszony történetét. Hasz-
talan nyujt ez a történet a bibliamagyarázónak alkalmat arra, hogy
a váltságahalálról, a hívőnek adott isteni bocsánatról szóljon: I-
lyesmiről spiritiszta gyűléseken nem esik szó: ehelyett büntelen-
ségről, tökéletességről beszélnek, Jézus parancsát hangoztatják:
" többé ne vétkezzél!" Magukat csaló hiu emberek társasága ez, nem
bűnbánó bűnösöké, akik Jézus keresztjébe vetik reménységüket. Lel-
kigondozásuk csak szellemi paráználkodás, amely nem a spiritiszta
szeánszok résztvevőinek használ, hanem az emberekbe beköltözni
vágyó tisztátalan szellemeknek, kik az ilyen gyűléseken káros cél-
jukat elérik. A nekik kaput nyitó emberek pedig saját jóságukban
és vallásos munkálkodásukban való gyönyörködésükkel kárpótolják
magukat a lelki kárért, amelyet szenvednek.

Arra különben, hogy milyen lelkiismeretlenség és megbizhatatlanság uralkodik a szellemeknek és őket váró embereknek ily találkozásain, igen éles fényt vet az egyik leghíresebb médiumnak az észak-amerikai Pipernének / ejtsd Pájpör / ülésieről Ságé-tő irt könyv, melyet magyarra Telekes Béla 1922-ben fordított a Kultura kiadásában jelent meg. E könyvből megtudjuk, hogy mi az emberi oldalon egy médium közvetíti a kijelentést, addig a szellemi részen is van egy ilyen közvetítő szellem, úgyhogy más szellemek ezen a szellemen keresztül lépnek fel; ezt a vezérszellemet, ki a jelentkező, beszélni vágyó szellemeket, mint egy tömlő magába gyűjti, hivatalos spiritiszta néven controlnak nevezik. A szó az angol nyelvben, ellenőrző, felügyelő, fékentartó hatalmat jelent. Pipernének hosszú időn át egy magát különbözőképpen, de legtöbbször Phinuitnak nevező szellem volt a controllja. Sage könyve ezt a rendező szellemet így jellemzi: "Phniut elferdíti a neveket / 33.l. /" nem adja valami nagy igazságszeretet jeleit" / 36 l. / nagyon jószívű lény, de szánalmasan triviális is. 59.l." magáról oly módon beszél, hogy unalmában az ember elalszik tőle." / 61.l. / " Az a körülmény, hogy Phinuit nem becsületes, minden esetre bonyolulttá teszi a problémát." / 69.l. / Phinuit efféle fecsegése a jegyzőkönyvben hat sűrűn teleirt lapot töltött meg." / 71.l. / " a leírás amit adott egészen hamis volt." / 71.l. / "Phinuit hazudott" / 71.l. / " nyomban beismerte tévedését" / 78 l. / Phinuit nem szokott haragudni, ellenben rossz tréfákkal válaszol." / 90.l. / " phinuit -féle valótlanosságok özöne." / 114.l. / Ez a jellemzés nagyszerűen illik egy nem éppen ártani akaró, de teljesen megbizhatatlan jellemű bohém világi emberre. Hogy ilyen lények közlik a spiritiszta kijelentéseket; sőt, hogy ennek a megbizhatatlan urnak egyenesen rendező szerepe van a kijelentések adása körül, az a spiritizmus megbizhatósága szempontjából nem éppen megnyugató. Hogy mégis ennek a "controlnak" munkájával Sage, ki ez esetben a tudományos ellenőrző volt, meg van elégedve, az fényt vet arra, hogy mennyire megbizható a spiritizmusnak az u.n. " tudományos kísérleti" ellenőrzése.

Ugyanebben a könyvben hallunk egy másik jelentkező szellemről, Hanna Wildről, ki földi életében egy irást hagyott hátra s megígérte, hogy halála után harangkongással jelentkezik és megismétli a hátrahagyott irás tartalmát. Pynuit, Pipernén keresztül többször megpróbálta az irás tartalmát elmondani, de mindannyiszor hamis szöveget adott. Hanna Wild sohasem jelentkezett, ami azt jelenti, hogy a tulvilágon nem állott hatalmában szavát beváltani. Mikor maguktól a spiritisztáktól kiadott könyvek ilyen véleményekkel vannak kijelentő szellemeik megbízhatóságáról, milyen véleményt alkossunk róluk mi keresztyének, akiket a Biblia halálbüntetés terhe alatt tiltott el a halottaktól való tudakozódástól. Pynuit magát francia orvosnak mondotta, noha egy szót sem tudott franciául. Orvosi rendeléseket is tett szellemközlésekben. De bízhatunk e a diagnózisban és gyógyító javaslataiban, mikor nemcsak felületes, hanem állandóan hazudott és csalt? Mégis a vele tartott ülésekről ezt mondja Sága: " A legtöbb ülés kitűnően sikerült, igazság és pontosság uralkodik a megnyilatkozásokban, akármily forrásból is kapja Phinuit az értesüléseit. " / 35. l. / Sage bizonyára az ülések külső emberi megszervezésére céloz; de mit ér a pontos emberi ellenőrzés, ha a szellemi ellenőrzés megbízhatatlan, a kijelentések hazugok? Ha csak annyit akarunk ellenőrizni, hogy csakugyan szellemek jelennek-e meg, vagy csal a médium, akkor talán igazat adhatunk Sagenak; de ha a spiritizmus hasznáról, a szellemkijelentések megbízhatóságáról akarunk meggyőződést szerezni, akkor a spiritiszták az igazságot illetőleg igazán igen csekély mértékkel megelégedő szerény embereknek mondhatók.

Ha a spiritisztáknak megjelenő szellemekről akarnók megítélni a szellemvilágot, körülbelül olyan pontosságu, erkölcsileg romlott volna az eredmény, mint amilyennel Freud rajzolta meg kiált, erkölcsileg romlott bécsi pácienseinek lelkéből az egészséges emberi lélek képét. Hogy Freud még a cseggemőnél is nemi élvezetet tételezett fel az jellemző, a tőle ismert emberfajtán

kivül a Teremtő még másféle embereket is járatott a földön: úgy vannak a tulvilágnak is más lakói, mint Phynuit, vagy Herman médiumban jelentkező katona, csak hogy ezek a spiritiszta szeánszok szellemi lakomáin nem kerülnek terítékre. Amit a spiritisztáknak jelentkező szellemek a tulvilágról tudnak és mondanak, az az ő egészen szűk látókörük tárgyaitól eltekintve épen annyira üres szavakból áll, mintha mi akarnók földi képzeink alapján megrajzolni a mennynek a belsejét. Semmi érdemleges tudósítást sem hogy a tulvilágról, hanem mint Hermin médium szelleme is egészen az elhagyott földi világ képzeiben élnek benne, csak hogy e képzetek is elhomályosulva, inkább álomszerűleg jelennek meg lelkükben. Mintha elhíttetni akarnák magukkal, hogy még mindig a földön élnek s megszokott dolgaikat cselekszik. Ez még világosabban kitűnik Pipernében jelentkező szellemek beszédeiből. A valóságot a szavak áradatával, jelentéktelen fecsegéssel, pletykálkodással akažják elfedni; úgy beszélnek, mint ahogy sekélyes, a való élettől menekülni akaró emberek szoktak fecsegni a földi életben. Egészen az a benyomásunk, hogy ezeknek a halottaknak nincs tulvilági "életük". Szánalmas erőlködéssel kapaszkodnak vissza a halál előtti élet dolgaiba, mintha attól félnének, hogy ah elveszítik földi összeköttetéseiket, akkor valami borzalmas üresség maradna vissza nekik. Ugy félnék a tulvilágtól, mint az új rabok attól, hogy cellájukban egyedül maradjanak. Mintha a teljes élménytelenség, a végtelen unalom országa felé volnának uton, de egy jószágos Akarat még egy időre megengedné, hogy a régi tájakon időzzenek; ahogy Jézus is megengedte a gerazénus ördögösök légiójának, hogy átmenetileg egy dísznőnyájba költözzenek.

Ezen a szedett-vedett, fecsegő, csélosap, teljesen bizonytalan lélekvilágon kívül találunk másféle megnyilatkozásokat is a spiritiszta kijelentésekben, melyek nyugodt hangúak, tanító jellegűek s egy bizonyos filozófia fogalmai körül mozognak, melyet később

ismertetek. Majd látni fogjuk, hogy ezt a filozófiát sem a tulvilágon építették fel, hanem ebben a világban mindenestül. Csak egyben különböznek evilág gondolatvilágától a spiritizmus halotti világának gondolatai: a spiritiszta gondolkodóknak csak a szavak maradtak meg, minden valóságtól üresen, nem maradt az élő világból több nekik, mint levelekből szoktak maradni az erek, miután a hernyók kirágják a levél husát. Csodálatosan halott birodalom a spiritiszta kijelentések világa! Akármiről beszélnek csak a héjon rágódnak szellemeik, mintha az élet gyümölcséből nem maradt volna más meg nekik. S mintha a földről oda átköltöző emberek közül csak a legselejtesebbek és legtartalmatlanabbak állanának szóba a halottak után kapaszkodó földi kíváncsiakka; mintha pusztán az időtöltés végett fecsegnének s amilyen megbizhatatlanok voltak földi életükben, épen olyan hazugok volnának odaát. Sage maga így jellemzi őket: Ha feltesszük, hogy talán mégis van tulvilág, nem képzeltehető el, hogy ezt a mi látható világunkat attól a másik láthatatlan világtól valami óriási szakadék választaná el; mert nincs a természetben ugrás, ez olyan alapigazság, mely minden világra és minden világban érvényes. Akik itt a földi életben durvák, korcsok, kicsinyesek, nem válhatnak egy napon tökéletesekké. Haladnak úgy valamennyire ám ez a haladás lassu bár szüntelen." Sage abban igazat mond, hogy a spiritisztáknak megjelenő szellemek durvák, korcsok, kicsinyesek; de annak meglátására Sage már vak, hogy itt ebben a látható világban is van egy láthatatlan szakadék ember és ember között és ez a szakadék ott a tulvis világon megdöbbenően látható lesz, mint ezt a bibliai példázat gazdag embere saját kárán olyan keservősen tapasztalja. A szakadékon túl élő nemes szellemek pedig nem igen szoktak spiritisztáknak megjeleni. Vajjon miért hallgasson durva, korcs szellemek beszédeire az akihez abból a szakadékon tuli világból a Biblia igéje szól?! A spiritiszta igazság fölött maguk a spiritiszta kijelentések törnek el a birói pálcát.

Mégis tesznek a spiritiszta közlések egy határozott biztos leleplezést a tőlünk elzárt tulsó világról s ez az a sivárság, amelyben a spiritisztáknak megjelenő szellemek élnek. Megbízhatónak látszik az a hír arról a mohó vágyakozásról, amellyel ezek a saját lelkük sivárságától menekülő szellemek a földi világ felé visszanéznek és abban újra szerepelni, tevékenykedni vágnak. Igazaknak látszanak továbbá mind ama berendezések, amelyek a nyugtalan szellemeknek a szellemi világból a testi világba való visszatérését lehetővé tenni hivatottak s melyek felől a szellemközlekedés megkönnyítése végett azoknak is tudniuk kell valamit, akik ilyen találkozásokat a földön élők oldaláról kívánnak. Ezeket Piperné médium közlése alapján ismertetem. A controlok magyarázata szerint a tranceban lévő embereknek testét " a testetlen szellemek üres buroknak látják, amely rájuk fényként ható erőt sugároz. Belemerülnek ebbe a fénybe s azokat a gondolatokat, amelyek ebben az állapotban keletkeznek, Piperné szervezete írásban, vagy élőszóval közli velünk. Maguknak a szellemeknek a tudata nem terjed ki arra, hogy ez mikép történik; nem tudják, hogy irnak, épp oly kevésbé, hogy beszélnek. " / 27.1. / Egyik megszálló szellem így írja le a médiumitás / megszállottság / állapotát: " Ha / Piperné / eglhagyja szervezetét / a révületbe jutással / én pedig beleszállok, minden esetben fontos igazságokat közlök a világgal. / Ezt már láttuk. / " Végtelen és csodás hatalom van fölöttünk. Egyes médiumokat olyanoknak látunk, mintha fényforrások volnának; másokat oly sötéteknek és anyagiasoknak, hogy borzalom. Ha időnként néha afféla világoosságra akadunk olyan az, mintha sők sötét szobán át gyertya égne... A médiumok olyanok, mint az ablakok, amelyeken át kilátunk. " / 47.1. / Ez a szellem arra biztatja földi megfigyelőit, hogy folytassák kísérleteiket, Könnyű belátni, ennek okát. Hiszen nem a földön élő embernek, hanem a testetlen szellemeknek van szükségük ezekre a kísérletekre, mert ezeken a kísérleteken keresztül jutnak ők az " ablakhoz". A spiritiszta közlések szerint tehát a médiumokon át

jelentkező szellemek sötétségben vannak és akkor kezdenek látni-
előbb csak távolról, mint hosszú sor szoba végén gyertyákat lát-
nának - amikor a médium tranche jut, mikor lelki és testi szerve-
zetét nekik rendelkezésre bocsátja. A médiumok az ablakok, melyeken
ezek a szellemek kilátnak, de nem a szellemi, hanem a földi, testi
világba. Ha van tiszta szellemi világ, akkor ezba spiritisztáknak
megjelenő szellemek elől el van zárva s mivel a tulvilágon semmi
vigasztalót nem találnak, azért vágnak vissza az elhagyott föl-
di világba, hogy a régi megszokott dolgokkal foglalkozzanak. / V.ö.
50.1. / Arra is találunk adatot, hogy ez a médiumon át való kilátás
nem egészen könnyű és zavartalan mesterség; Pynuit említi, hogy
" belebonyolódott a médium szervezetébe és nem bír kiszabadulni
belőle. " / 26.1. / Sage szerint a megszálló szellemek " félálom-
szerű állapotban vannak; ez a félálom a médium szervezetében meg-
látott világosság. / 88.1. / Később így vázolja állapotukat: " Olya-
nok, mint a fejbe vert ember, aki majdnem félrebeszél; úgy is kell
bánni velük, mint félig meddig önkivületi állapotban vergődő ember-
rel, vagyis csillapítani, bátorítani kell őket. / 90.1. / Sage-nak
igaza lehet ezt a félig meddig álomszerű állapotot látjuk Hermin
médium katonájának beszédein. Azt álmodja mialatt a médiumot meg-
szállja, hogy újra a földön él; egyik Pipernén át beszélő szellem
a kálapját kéri, mintha el akarna menni, mert itt az istentisztelet
ideje; az orvos holt szelleme azt állítja, hogy betegeit meggy lá-
togatni. / 76.77.1. /

Mind ezekből a spiritiszta közlésekből egy szörnyű borzalmas
kép sejtelve rajzolódik ki a szenszákon megjelenő szellemek álla-
potáról; valamiféle sullyos és alig elviselhető itélet alatt él-
nek, de állapotukat helyesen megítélni még nem tudják.

A SPIRITIZMUS GONDOLKODÁSMÓDJA.

Mikor a " spiritizmus " gondolkodásmódjáról beszélek, első
sorban nem a megjelenő szellemek gondolataira utalok, akiknek sze-

gényeknek aligha van kedvük és módjuk valamilyen nyugodt filozófiai rendszer megalkotására; hanem a szellemektől tudakozó embereknek és az élő és holt embereket befolyásuk alatt tartó, rajtuk uralkodó tisztátalan szellemi hatalmaknak gondolatmeneté értelm, mely ördögösség azaz mediumitás nélkül alakul ki; a control-ok, tömlők s a mediumok csak átveszik és közlik ezeket a gondolatrendszereket. Pynuit és társai, valami filizófia-félét elárulnak, ezt a földi életből vitték magukkal, vagy a velük foglalkozó emberek gondolatait veszik át. Ezt azért állithatjuk bizonyosan, mert a spiritiszta kijelentésekben található gondolatok nem újak, nem eredetiek, hanem régi vallásos filizófiákból úgy vannak összeszerkesztve, hogy az, innen-onnan kiszedett elemek közül még a legdurvább ellenmondásokat sem tüntették el. A spiritiszta kijelentéseket adó szellemek tehát annyira nem eredetiek és nem óvatosak, hogy még csak azt sem kísérelték meg, hogy a tőlük hirdetett filizófia szedett-vedett^{el} voltának látszatát tüntessék. Ezt az állítást többszörösen bizonyítják tények.

Az első nagy ellenmondás abban van, hogy noha a spiritizmus nevének megfelelően / spiritus a.m. szellem / - szellemi szemlélet - a szellemi világ megösmertetését tűzte ki céljául, mégis majdnem kizárólag materiális dolgokkal foglalkozik és a szellemeket is csak anyagi viszonylataikban anyagi szemlélettel vizsgálja. A spiritisztáknak csupa olyan szellemmel van dolguk, akiknek a szellemi világ nem otthonuk, onnan minden vágyukkal a matéria világába vágyódnak vissza. Vajjon ~~xxxxxxxxxxxx~~ az ilyen tanuk bizonyágtétele elfogadható-e olyanok számára, akik az anyagi világtól elvont szellemi dolgokba és történésekbe szeretnének betekinteni? Erről az igazi szellemvilágról a spiritizmus egy centiméterrel sem vonta el a függönyt; minden spiritiszta közlés után Istennek lénye épen olyan ismeretlen marad nekünk, mint amilyen a spiritizmus nélkül volt. A spiritizmus azzal, amit szándékosan közölt a Biblia magyarázatát inkább elhomályosította, mint világosabbá tette csak azzal járult

hozzá a Biblia jobb megértéséhez, amit akarata ellenére és saját kisebbsítésére nyújtott; ez önkéntelen közlésekből azt is jobban értjük, hogy a spiritiszta szellemek, miért nem tudnak a tulvilágról lényegeset közlő híreket és leírásokat hozni.

Pedig a spiritizmus azt hirdeti magáról, hogy egyedül képes a szellemi világról megbízható ismeretet és bizonyítékot adni; hogy fizikai kísérleti tényekkel, tudományos bizonyítással képes a kételkedők előtt a tulvilág létét igazolni. Mikor azonban a bizonyításhoz fog, az anyagi világ jelenségeiben próbálja a szellemi világot elének állítani s a bemutatott fizikai jelenségek és az állítólag mögöttük álló szellemi világ között a kapcsolatot ép oly kevéssé tudja kimutatni, miután a tudomány sem tudja a fizikai jelenségek szellemi kapcsolatát megtalálni. A szellemek gipszlenyomatái ugyanis inkább azt bizonyítják, a tünemény létrehozói testek, mint azt, hogy szellemek; a kopogások, emelési és fényjelenségek csak a testi tünemények számát szaporítják nem a szellemiekét; hogy ezek szellemi értelme honnan jó, azt testi tünemény ne bizonyítja s efelől a spiritiszták is homlokegyenest ellenkező nézetet vannak; mert míg egyik spiritiszta szellemekre viszi vissza a jelenségeket, a másik az emberi lélek eddig még ki nem kutatott tehetségeivel magyarázza őket. Ha tehát a spiritiszták sem tudnak az anyagi jelenségekből egységes és biztos következtetéseket levonni, hogy higgyenek neki a kételkedők? Hogy szellemi okokat keressünk az anyagi okozatok mögött arra egy Shakespeare szindarab, vagy egy Bethoven mű, minden spiritiszta szellemi terméknél jobban sürget bennünket. A materializmust az igazságot szerető emberek előtt a Biblia szeretetről szóló igéi jobban meggyőzik, mint a parafin papucok, kétes okokból megszólaló gitárok és semmit mondó üzeneteket hozó kopogások.

A spiritizmus a jövő vallásának mondja magát, vallás azonban a spiritizmusban semmi sincs! Vallásos elemeit a bibliai vallásból kölcsönzi, mert neki külön kijelentése Istenről és az erkölcsi

világról nincs. Vagy vallásnak lehet nevezni állandóan hazudozó phynuit megbizhatatlan nyilatkozatait és csalási kísérleteit. Vallásnak mondhatók azok a közlések, melyek megösmertetnek azokkal a "fénypontokkal", melyek elítélt, nyugtalanul bolyongó szellemeknek szolgálnak célpontul és ama "ablakokkal", amelyeken át ők újra beláthatják a mi világunkba, de mi csak sötétséget látunk az ő világukban? Vagy vallásnak nevezhetjük kalandos, és ellenmondó, regényes, költői, de badar és haszontalan filozófiai ^{elme} futtatásokat? A spiritizmus kijelentő szellemei semmi új kijelentést nem hoztak; csak azt ismételtetik, amit az emberektől tanultak; ahhoz legfőbb a homályt és a zavart tették hozzá; lehet-e hát a spiritizmust akár a jelen vallásának is tekinteni? És ha a spiritizmus még is a jövő vallása lesz, akkor csak örültek vallása lehet, kik a homályt és a zavart akarják imádni!

A spiritizmus magát olyan vallásnak ajánlja, mely nem a hithez, hanem az értelelemhez szól és tudományos módszerekkel kézzelfoghatóan bizonyítja be a vallás igazságait. Már láttuk, hogy a spiritizmusnak nincs bizonyítani valója, mert olyan hazug és kétségbeesett szellemek, amilyenek a spiritizista székesszéken látogatást tesznek a földön emberi testben is járnak, nincs nekünk arra szükségünk, hogy ilyen fajtájú lényekkel még több ismeretséget kössünk. Hogy az ilyen lényeket a tulvilágon sem becsülik sokra, mert semmi érdemlegeset sem tudnak nekünk a tulvilágról jelenteni, azt már láttuk, s még ha jelenteni tudnának, nem fogadhatjuk el, mert a tanuk megbizhatatlanok. Végül bizonyító eszközei nincsenek, mert az állítólagos anyagi csodák semmit nem mondtak az őket létrehozó okokról. Az állítólagos spiritizista csodák épen olyan megmagyarázhatatlan tüneményekként állanak előttünk, mint a fény, az erő, az anyag maga, melyeknek kibemlétét senki sem ismeri. Amikor a spiritizmus a szellemek testét astrál-testnek nevezi, ugyanúgy semmit sem mond ezzel az elnevezéssel, mint mikor a fizika a fényt az éther hullámmozdának mondja;

ráfogott puszta névvel nem lehet ismeretlen valóságok létét, vagy nem-létét valószínűsíteni. A spiritizmus sem nem vallás, sem nem tudomány; Istenről nincs új mondanivalója; bizonyításra nincs új eszköze. Mi hát a spiritizmus? Azt mondhatjuk a spiritizmus képzeletet teremtette sajátos világnézet, melyben az a mód eredeti, ahogy a korábbi és már ismert világnézeteket egymással összekeveri. Ilyen a spiritizmustól különösen kedvelt világnézet a pantheizmus, ez az órégi, már Egyiptomban kitalált és a görögöktől kifejlesztett, Indiában még tovább épített felfogás, mely a személyes Istent eltörölte s helyébe a természet minden fokán magát kijelentő öntudatlan világszellemet tette, mely ^{magából} /magából/ árasztja ki a légezőket s azokat mindig magasabbra emelve, magába visszavezeti, úgyhogy a teremtés örök körfolyásban van. Anyag, növény, állat, ember, angyal világa nem egymástól élesen elhatárolt körök, hanem csak fejlődési fokok, melyeken át a légezők mindig feljebb emelkednek. E világnézet homokegyenest ellenkezik a keresztyénséggel, mely a világgal Istent össze nem keveri s a világot nem az istenségből kifolyó, hanem az Istentől semmiből teremtett létezőnek tartja. A Biblia szerint minden teremtmény úgy tökéletes, ahogy Isten megteremtette és miután rendelt célját be tudja tölteni, följebb emelkedésre szüksége nincs. Ezt a tökéletesnek teremtett világot azonban az ember vétke nem tökéletlenné, hanem hiábavalóvá tette, azaz mulandóvá, halandóvá és ez nem a világ tökéletlenségéből, hanem Isten ítéletéből van így, úgyhogy a világnak nem tökéletesedésre, hanem fejlődésre, hanem megváltásra van szüksége. A bibliai világnézet Isten segítségére utalja az embert, a pantheizmus ellenben saját erejére és kiválóságára. A spiritizmus göggjét mutatja, hogy nem a bibliai, hanem a pogány nézetet választotta. A spiritizmus belső ellenmondását mutatja, hogy mégis imádkozik, Golgotát emleget, bűnbocsánatról beszél, de komolyan egyiket sem veszi, gyakorlatilag rájuk semmit sem épít, hanem az ember tökéletesedését az ember saját cselekvésétől várja, az ember maga megváltását hirdeti; a spiritizmus

tehát egymást kizáró fogalmakat kever össze, gondolkodása annyira felületes és kezdetleges, hogy a sullyos ellenmondásokat nem veszi észre. Azért teheti ezt, mert egyiket sem veszi komolyan: a végtelen fejlődés csak álom, a bűnbocsánatot pedig csak kegyeskedő hang a spiritiszta összejöveteleken, mint ezt a Rákoshegyi Manifesztációkban láttuk. Vagy mit szóljunk ahhoz, hogy nemcsak a rákoshegyi körvezető, hanem valamennyi spiritiszta a bűn nagy kérdését, mely az emberi lelket a végső kétségbeesésig elragadja és a tulvilágra is átkíséri / mint Hermin médiumnál láttuk / egy kis imádkozással el akarja intézni. A spiritizmus imádkozása babonás ráolvasás, az eget ostromló hívő imádkozáshoz semmi köze. Nagy világrendető kérdéseknek ilyen könnyűszerrel való elkenése méltó a spiritizmushoz, hűen jellemzi a spiritizmus gondolkodásmódját, amelyből mindennél jobban hiányzik a lelkiismeretesség!

A spiritizmus elméleti képviselője Du Prel "Az ember rejtélye" c. könyvében fejti ~~ki~~ ezt a fejlődéseméletet és azt transcendentális / érzékfölötti / darvinizmusnak nevezi. Du Prel azonban nem az ember, hanem az ^uindividuum /egyén, egyed/ rejtélyét írta meg, mert az ember az individuum fejlődésének csak egyik foka, állomása. Leibnitz monas-elméletét vette át, mely az egyéniséget az egész teremtésre kiterjeszti. Leibnitz egyed-elméletét aztán a spiritizmus összekeveri a hindu lélekvándorlással, a régi platonizmus, a keresztyén misztika, a teozófia, a modern monizmus és spiritizmus gondolataival.

Du Prel szerint az egyed a lét egymás fölé emelkedő fokozatai közül egyszerre két fokozaton él. Az ember fölött egy vele közös ént alkotó szellemi lény van, úgyhogy az ember egyszerre él a tulvilágon és ezen a világon. E két létforma megismerés és hatókör szempontjából különböző. A tulvilágot és evilágot nem térbelileg választja szét, csak az érzékelés küszöbe, mely az ember lelki énjénél alacsonyabban van, mint szellem énjénél. Ezért a tulvilág csak máshonnan nézett ^evilég. Többek vagyunk tehát, mint aminek a földön látszunk. Ez a fel-fogás alkalmas arra, hogy az ember önhittségét a végletekig fokozza

és való állapota felől megcsalja, tulvilági nyomorából és bűne aljasságából a vádlott ember állítólagos tulvilági énjéhez menekül és annak magasabbrendűségével csalja magát.

Du Prel szerint égi énünk felé fejlődünk s hogy ez megtörténhessék, evilági voltunkból, testiségünkől lassankint ki kell vetköznünk. Ezt a célt a spiritizmus képes megmutatni azért az embernek, hogy fejlődését biztosítsa, okvetlenül szüksége van a spiritizmusra. Ha azonban a spiritizmus állítása e ponton valótlan, ha az ember nem tulvilági lény, hanem nyomorult bűnös, akinek gonoszságáért egyszer Isten ítélőszéke előtt felelnie kell, akkor a spiritizmus az ember legnagyobb átka, mert ördögi csalással visszatarthatja az embert a megváltástól. A Sátán mondta egykor az embernek: "Olyanok lesztek, mint az Isten!" Ma ennek a régi csalásnak egyik ragyogó fegyverforgatója a spiritizmus filozófusa: Du Prel. Az ostoba gőgnek határtalan távlatába ragadta követőit, vezető spiritiszta embereket, kik minden komolyságot levetkőzve égi szellemi énjükül Gábor, Mihály arkangyalokat, sőt Isten Szellemét jelölik meg, és ebben az olcsón csinált méltóságban pompóznak. /Á.S. mérnök szóbeli közlése./ Sátáni gőg és emberi megátalkodottság keverékének szomorú komikumai Ilyen gyerekeségbe juttatott a spiritizmus különben komoly és becsülésre méltó embereket. Magával ragadta őket a felidézett halottvilág házug álmodozása.

De Prel is csak játszik a bibliai igazságokkal, amikor az érzékfölötti világot nevezi paradicsomnak, s a bünesetet abban látja? hogy az ember korlátozott érzéki szervezetben kénytelen élni. Ezzel persze mindkét bibliai fogalmat tükéletesen kiforgatja valójából. Éppen így kiforgatja értelméből I. Mózl. 27-et, melyet az ember transcendentális énje születésének tart és az I. Móz 2. 7-et, melyet az érzéki ember születésével azonosít. Az ember tehát előbb létezett, mint ahogy testbe született volna /*praexistentia*/; magasabb létből szállott alá alsóbbba, de magasabb voltára nem emlékszik, mint ahogy az alvajáró sem emlékszik arra, amit révületében átélt és cselekedett.

Du Prél azokat a képességeket, amelyek a somnambul egyénnél révéletben jelentkeznek, az emberi lélek tehetségeinek tekinti s ezekben látja ő a magasabb én lényegét. Ezeknek a képességeknek mibenlétét, forrását azonban Du Prél nem tisztázza, már pedig ismeretlen tényezővel bizonyítani nem lehet. Hogy az okkult képességek magasabbrendűek volnának, mint az éber állapotban birtokoltak, hogy egy bölcs, vagy szeretteljes egyéniség kevesebb volna, mint az, aki a tolvaj utját szellemben követni tudja, azt erősen kétlem. A spiritizmus azonban erkölcsi rövidlátásban szenved és bizonyos képességeket, melyek e sárvilághoz tapadnak felsőbbrendűeknek és csodálatosabbaknak látja az ég tiszta virágainál, a nemesebb erkölcsi tulajdonságoknál. A spiritizmus e felfogásában nincs ellenmondás, mert ez az erkölcsi vakság a spiritizmusnál az egész vonalon érvényesül; itt a spiritizmus egységes és következetes.

Binde Frigyes a spiritizmus gondolkodásmódjában a következő hat ellentmondást látja:

1./ Tagadja a bűneset ténylegességét; mindamellettt elősmerni, hogy az ember a földön megszégyenítő tudatlanságban és korlátozottságban él.

2./ Állítja, hogy az ember magasabb létformából szállott alá a mostani alacsonyra, tagadja mégis, hogy ennek oka a bűneset volna.

3./ Magát darvinistának mondja, az előbbi két pont a magasabbról alacsonyabbra fejlődés a darvinizmussal ellentétben van.

4./ A tulvilágot szerinte tudással lehet megközelíteni, mégis kénytelen elősmerni, hogy az ember az érzéki szemlélésen túlmenő észlelésre képtelen.

5./ Igéri, hogy a hitet tudással fogja föl váltani; ám a tulvilágról egyetlen új ismeretet nem közöl, hanem ó-indus és görög platonikus eszmespekulációt ad.

6./ Bár maga a tulvilágról semmi újat és önállót nyujtani nem tud, a bizonyításnak megkísérlése nélkül elveti a bibliai kijelentést. — Filozófiának tehát igen rossz a spiritizmus, vallásnak semmi. Azt kérdezzük mi hát a spiritizmus? Erre a kérdésre a választ a Biblia adja meg.

MIT MOND A BIBLIA A TISZTÁTALAN SZELLEMLILÁGRÓL?

A Biblia kezdetől végéig beszél varázslókról, akik csodálatos teljesítményekkel tévesztik meg azokat, akik rájuk figyelnek. Mózes szemben a Fáraót is ők lovalták bele az Istennek való ellenállásba. / II. Móz. 7, 22. / Ők is tudtak pl. békákat előhozni, / apertálni /, de már azokat elhajtani nem voltak képesek. / I. Móz. 8, 3. 7. 8 / Egyszer aztán megszűnt a tudományuk és maguk is megrendülve figyelmeztették a Fáraót, hogy Isten ujjával állanak szemben; akkorra azonban már annyira megkeményítették a Fáraót, hogy az visszafordulni nem tudott. / II. Móz. 8, 18. 19. / Azóta is mindig így jár az, aki Istent elhagyván tisztátalan szellemektől segített varázslókra bízta magát! A babiloni, perzsa királyokat is a varázslók tömege vette körül; de azok segítsége épen a legnagyobb szükség idején mondta fel a szolgálatot. Pál említi, hogy az Antikrisztus eljövetelekor a tisztátalan szellemvilág csodajelei megsokasodnak. / II. Tessz. 2, 9. / Ugyanezt jövendőli a Jelenések Könyve a hamis prófétáról, az antikrisztusi világ papjáról, ki még tüzet is hoz alá az égből és szellem-segítséggel megszólaltatja a fenevad szobrát. / Jel. 13. 13-15 / Mint valaha Fáraót, úgy az utolsó napok, az Isten ellen lázadó embereket is meg-fogják keményíteni a Sátán trükk-csodái. Azok vakon fogják követni az antikrisztust, minden élők legnagyobb szélhámosát, ama nagyokat mondó száját, mely Istent káromolja, és a hazugságot szolgálja. Isten a tévelygés hatalmát küldi azokra, akik az igazság szeretetét be nem fogadták üdvösségükre. Mért engedi az Isten meg a hazugság működését és miért engedi meg, hogy a hazugság még látszat csodákkal is erősítse hitelességét? Isten ítélete ez! Az igazság keresőit nem téveszthetik meg Sátán álcsodái, a hazugság szeretői pedig hadd higgyenek a hazugság győzelmében addig, amíg ítéletük órája tolvajként rájuk tör. Isten megkeményíti őket a csodákkal, mint a Fáraót. / II. Tessz. 2, 10-12. / Ilyen tévelyítő tisztátalan szellemektől származó csodákat hoz a mai világ megtévesztésére a spiritizmus is.

Olyan emberek futnak a spiritizmus alantos, sárhoz tapadt csodáihoz, akik az igazságban nem akarnak hinni s akiket akármilyen olcsó csodával ki lehet elégíteni. Miként a fáraó varázslóinak csodái is alacsony maradtak a Mózes csodáinak szárnyalását nem tudták követni s a fáraónak észre kellett volna térnie, ha kihasználja a kegyelem idejét: ugyanaz a sorsa a spiritizmus hívőinek is, el kell veszniök, mert tudatosan hágyják által Isten tiltó parancsát, mellyel a halottidézőket elítélte. Az a meggyőződés, hogy ha az Isten nem engedné meg a hazugság csodáit, a hazugságot kedvelő emberek akkor is eltévednének, legfőljebb később tévednének el; megtéretlen gonosz szívük akaratának végrehajtására akkor is valami ürügyet keresnének. Isten nem rejtette el akaratát, hanem a Mózes törvényében világosan kifejtette azt: " Mikor bementek majd arra a földre, melyet Istenetek Jahve dog adni nektek, ne tanuljátok el ama nemzetek cselekvései szerint való cselekvést! Ne akadjon köztetek olyan, aki fiát, vagy leányát tűzön vízsi által, se jóvendőmondó, se jelmagyarázó, se jós, se varázsló, se átokkal verő, se szellemidéző, se jósszellemet kérdező, se halottaktól tudakozó^m, mert Jenova előtt mindazok utálatosak, akik ilyesmit cselekesznek s épen ez utálatos dolgokért üzte ki ezeket Istenetek, Jehova, ti előletek. / V.Móz.19, 9-12. / Oly komolyan vette Jehova ezt a parancsot, hogy azt rendelte, hogy aki az Ő népe közül ilyennel foglalkozik, azt agyon kövezzék a nép, mert az Ő népének szentnek kell lennie. / III.Móz. 20. 26, 27. / Aki tehát Isten ily világos parancsával nem törődve kíváncsiságból, vagy menedékként keresve mégis varázslóhoz, halottidézőkhöz fordul az megérdemli, hogy a spiritiszták álosodái megtévesszék őket és saját tévelygéseikbe belebonyolódják, mint egykor Fáraó, kit Isten arra szegelt ki, hogy rajta mutassa meg az ítéletnek szörnyiségét az embereknek; a sikert megkeményíti, elámitja őket; megmaradnak agnoszban, míg egyszer váratlanul tör rájuk az ítélet és nincs szabadulás! Isten hosszútűrő! A A spiritizmussal is sákaig lehet vétkezni; lehet játszani az Isten tilalmával; de egyszer

Isten ítélete éri az engedetleneket!

A Biblia nem tagadja, hogy a halottak tényleg felidézhetők. Egy halottidézést részletesen el is beszél, mely nem a halottidézők kívánsága szerint megy végbe. Elmondja a prófétai irás, hogy mikor Saul király engedetlensége következtében annyira elszakadt az Úrtól, hogy az többé semmi kérdésre nem felelt és Saulra a végső kétségbeesés készült szállani, akkor a király egy utolsó szalmaszálba kapaszkodott bele: elment a halottakat megkérdezni, noha ezt korábban ő maga halálbüntetés terhe mellett megtiltotta. A környezetétől kérdezősködött, hogy hol találhatna egy halottidéző asszonyra. Emberei Endorba vitték. Ott a kijelölt asszonyt csak nehezen lehetett rábírní arra, hogy egy ismeretlen ember kívánságát teljesítse; hiszen a király rendelete következtében életével játszott. Mikor az asszony végre mégis engedett és trance-be / révületbe / jutott, egyik meglepetés a másik után érte. Először felismerte Sault és annak szemrehányást tett, hogy megcsalta. Azután tapasztalni kallatt, hogy Isten akaratából nem a megszokott csél-csap, fecsegő, értelen szellemek jelentek meg, hanem egy szetnséget sugárzó hatalmas tulvilági lény, kinek láttára vad rémület fogta el: Sámuel próféta jött fel Sault meginteni. Trance-ban az asszony tüstént felösmerte, hogy valami rendkívüli történik, ami az megszokott cselekvési körén kívül esik. Isten a Sámueltól hűen szeretett királyt méltatta még arra, a csodára, hogy magát a nagy prófétát küldje el hozzá. / I.Sám.28;v.ö. 26.1, 25-30/ Ez a spiritisztáktól gyakran emlegetett halottidéző jelenet igen tanulságos. Először a leghatározottabban közli az elbeszélés, hogy Isten parancsa tiltotta a halottidézést és hogy Saul mindig, míg Isten utjain járt, nem is fordult ehhez az eszközhöz, sőt halállal sújtotta az így vétkezőket. Másodszer az tűnik ki a történetből, hogy Saul akkor fordult a spiritiszta asszonyhoz, amikor Isten elhagyta s feleletre sem méltatta imádságait. A halottidézés tehát azoknak a menedéke, akik engedetlenségük miatt Istenhez nem közeledhetnek, ugyhogy csak a kétségbeesés, vagy a gonoszhoz menekülés maradt számukra meg.

Harmadszor az tűnik ki a történetből, hogy a medium éber állapotában nem látja a halott világot; öntudatlan állapotba kell jutnia, hogy a rejtett világ titkaiba belepillanthasson. Ebben az állapotban az asszony a titkos okkult világ hatalmába jut és nem az történik vele, amit ő akar, hanem el kell fogadnia, ami épen jön. A titkos látás tehát nem az asszony képessége, ellenkezőleg épen az asszony erőtelen és kiszolgáltatott állapotában következik be. Negyedszer Sámuel megjelenése az asszonynak meglepetés volt, ami arra mutat, hogy tiszta szellemek nem szoktak a halottidézőknek megjelenni. Azoktól, akik rendszerint megjelentek az asszony megijedni nem szokott; valószínűleg azok olyan Phynuit-féle lelkek voltak. Ötödször a tiszta szellemvilág megjelenése mind Saulra, mind az asszonyra ugy hatott, mint Isten szentségének ítélete. Tehát a régi spiritizmus és az isteni szentség sem haladtak egy vonalon. Kár tehát a spiritisztáknak annyiszor hivatkozniok az endori esetre. A történet és a mindennapos élet azt mutatja, hogy a Sátán nagy igyekezettel igyekszik terveit, cselekvéseit, sőt saját magát is homályba burkolni, hogy így annál akadálytalanabbul megejtthesse a készületlen és hiszékeny embereket. A Biblia azonban világosan és sok helyén hangoztatja, hogy vannak tisztátalan szellemek és azoknak nagy befolyásuk van az emberi életre; ugyannyira, hogy Pál is figyelmeztetni kénytelen a kisázsiai keresztyéneket, hogy a kísértések és gátlások nem a hústól, azaz emberektől származnak, hanem az emberek fölött álló láthatatlan hatalmaktól. A tisztátalan szellemvilág állandó háborut visel az Istent féltő emberek ellen s igyekszik őket a hus csábjainál fogva megejtve sötétségbe taszítani.

/ Ef. 6, 12.13. / Sátán és főangyalai azt akarják, hogy ne Istenre figyeljenek az emberek, hanem azokra, akiket ők befolyásolnak; törekvésüknek főcélja az emberket a hamisítatlan tiszta isteni igehirdetésétől elzárni; rossz hirbe hozni minden hiradást, mely a tiszta világból hangzik az emberek felé, s az igazság igéjét a sötét szellemvilágból hangzó kijelentéssel helyettesíteni.

sátánnak azonban a tagadásán kívül nincs sok mondanivalója. Terveit nem közli szívesen és jobban szereti, ha az emberek nem figyelnek arra, amit cselekszik, mintha nagyon odanéznék. Ezért van, hogy a tisztátalan szellemvilág hangjai vagy a legkevesebb esetben tartalmaznak valami határozott üzenetet; céljuk s rendeltetésük csak az, hogy az embereket elfoglalják, foglalkoztassák s tiszta szellemvilág üzenetének hallgatásától visszatartsák. A spiritiszta összejövetelek hallgatóinak is mindegy, hogy mit mondanak a szellemek; az a fontos nekik, hogy azok beszéljenek s ők azzal ámitsák magukat, hogy tulvilági hírdeteket hallanak. Veszedelemes narkózisukban nem veszik észre, hogy megcsalják őket, hogy a tulvilágról a spiritizmus nem mond semmi valóságos és nekik szükséges tudósítást nem közöl. A halottaktól érkező híradások üressége készítethette Ézsaiást a következő intésre: " Ha azt mondják néktek: Tudakozzatok a halottlata és jövendőlátó szellemektől, kik suttogva szólnak... hát nem Istenétől kér-e a nép tanácsot? Az élők felől a holtaktól kell tudakozódnia?!" /Ézs. 8, 9./ Isten előtt tehát sullyos véték, ha valaki ahelyett, hogy Hozzá és igéjéhez fordulna a szellemeket kérdezi meg s azoktól kér tanácsot.

A Szentírás a halottidézőktől megidézhető szellemekről vonatkozóan azt mondja, azt a kifejezést használja, hogy azok följönnek az emberek világába; lakóhelyük tehát az embervilág alatt van; ez nem okvetlen értendő fizikai értelemben, hanem állapotuk erőtelenségére, céltalanságára, gyötrelmes, kétségbeejtő voltára kell vonatkoztatnunk. Ézsaiás szerint maguk a halottak megdöbbennek, amikor egy fejedelem, egy király száll le hozzájuk és ezáltal megerőtlenül / 14, 9-16; v.ö. Ez. 36, 30. / Ez az elerőtlenedés a " lent " és a világban való új látás és tevékenykedés a " fent "; ezért a megidézett szellemek " fejjönnek " az élők világába. Az erőtlenségnek ezt a bibliai " lentjét " a Rákoshégyi Manifesztációk épen úgy igazolják, mint Piperné szellemei. A mai spiritiszta szépszokan megjelenő szellemek is mind erőtelenek; mind bizonyos állmatag állapotban vannak s abban tiszta és világos eszmélésre képelenek.

Mint Sagetől halljuk olyanok, mintha fejbeverték volna őket. Ebben az állapotban ingerlékenyek is, úgyhogy kimélve kell szólni velük. Milyen tiszta, határozott, fenséges jelenség a pynuitx szellemekkel szemben Sámuel alakja, amint ítéletet hirdet! Ilyen szellemekkel nem kívánnak érintkezni az endori asszony és a hozzá hasonló médiumok. A lefokozott észlelő és eszmélő képesség lebegett a zsoltáros előtt, amikor azt írta: "Nincs emlékezés rólad a halálban; a Seolban kicsoda dicsőít téged? / Zsolt. 6, 6. / " Mély sirba vetetél engem, sötétségbe, örvények közé". "Hasonlatossá lettem a sirbaszállókhoz; olyan vagyok, mint erejevesztett ember!" / Zsolt. 88, 7. 5. / A zsoltáros úgy érzi, mintha már is a halál állapotáxx venne erőt, melyet így fest: "Szemem ^{meg-}senyvedett a nyomoruság miatt; minden napon hivlak Tégedet, Uram; minden napon Hozzád terjengetem kezemet! Avagy a holtakkal teszsz-é csodát? Fölkelnek-é az árnyak, hogy Tégedet dicsérjenek. / 10, 11. " Alakjokat elemésztí a Seol, lakásuktól távol. / Zsolt. 49. 15. / Csak a képességek lefokozását, nem a teljes eszméletlenséget hozza tehát a halál azoknak, kik ítélet alatt, azaz elkárhozva halnak meg; Isten megvonja tőlök az életadó, eszméltető szellemet s ezért hanyatlának el erőben s értelemben is az ótestamentum nyelve egyenesen elhanyatlónak is nevezi őket. / rőfaim. Ézs. 14, 9. 26, 14. 19., Zsolt. 88, 11 Példb. 3, 18, 9, 18; 31, 16; Jób. 26, 5. /

Az írás azt is sejteti, hogy ezek az ítélet alatt levő halottak meg vannak szervezve. A fejedelmük az a lény, akit már a földön éltük idején követtek s kit az Írás Vesztőnek / Apollüón, Abbadón / nevez / Jel. 9, 11. / Isten nélkül azonban maga Apollüon sem tehet egy lépést sem. Jel. 19. 1, skk.

Vannak más halottak is; akikről azt hallottuk, hogy Krisztusban haltak meg. / Tessz. 4, 14. 16. / Ezekről mondja Jézus, hogy aki benne hisz, ha meghal is él. / Ján. 11, 25. 26. / Ezek a halottak a halál után is összeköttetésben maradnak az Istennel, tehát nem igazán halottak csak testüket veszítették el, testetlen állapotban is állandóan árad

beléjük az isteni élet; tudatuk nem homályos, életük nem álomszerű, tisztán ítélnek, magasztalják Istent, megértik ^a megnyugtató szót és várják a végső boldog kibontakozást. / Luk.16, 25; Jel.6, 9-11./ Ezekhez a boldogokhoz nem jut el a tisztátalan és Isten parancsa iránt engedetlen földi emberek keresése s azért volt az endori asszonyoknak kinos meglepetés, hogy Sámuel neki megjelent. Sámuel Isten különös parancsára jelent meg Saulnak.

Jézusban volt szánsalom a szegény szenvedő, kinlódó halottak iránt és azért engedte meg neki, hogy a disznókban próbáljanak szállást venni! Ez nem sikerült! Annyit azonban látunk az esetből, hogy Isten irgalma olykor megengedi a halottaknak, hogy ne maradjanak a halál egyedülvalóságában, hanem az élők körül tartózkodnak. Csak az nem Isten akarata, hogy az élő emberekbe költözzenek, azok tudatát félreszorítva s testét a maguké gyanánt használva, hogy így az embert megszállottá, ördöngössé tegyék. Jézus az ilyen toladódó szellemekeket kiüzte az élőköl; de a disznókat nem sajnálta azoknál az emberekaik mégha tisztátalan halottak voltak is többre tartotta. Nem így gondolkodtak, kik a kárt látták, a disznók gazdái, hanem Jézus eltávozását kérték.

Jézusnak a tisztátalan szellemekekkel való bánásmódja azt is mutatja, hogy a halottak gondját Isten nem rázza le magáról olyan könnyen, mint ahogy az egyházak saját üdvösségükkel igen törődő önző a kérdést rendszerint megoldani szokták Halljuk ugyanis, hogy az igehirdetők azt, aki az ő igehirdetésükre nem hallgat, örök kárhozzattal szokták megfenyegetni, ahelyett, hogy arra intenék őket, hogy a szívüket ébresztgető isteni szónak ne álljanak ellent, Bizonyos hogy aki Jézusban való hit nélkül megy át a tulsó világra, az az alatt a kárhozat alatt marad, mely alatt evilágban is élt. De hogy az " Isten haragja alatt maradással" / Ján. 5,36 / nincs az ember örök sorsa elintézve, azt olyan helyek bizonyítják, mint I.Pét.3, 18-20; 4,6./ Isten a tulsó világban is foglalkozik a halottakkal s azok Isten kezében lassan érnek az ítéletre, esetleg arra a könyörű-

letre, amely őket egyszer talán megfogja találni, noha nem tartoznak a választottak és győzedelmesek közé, hanem csak kiragadott üszkők-ként menekülnek ki a tűzből. / I. Kor. 3, 15; Jel 20, 12. / Valószínű, hogy Isten angyalainak arra is megbizást ad, hogy a tisztátalan, de nem örökre elvetett halottakhoz alászálljanak és őket tanítsák, mint Jézus tette; lehet, hogy ürdögüzések alkalmával Isten tiszta és megbízható szolgálói is kapnak ilyen megbizást, mint ezt Blumhardt János Kristóf esete bizonyítja. De hogy kotnyeles, és kíváncsiskodó emberek, kiknek a keresztyénség lényegéről fogalmuk sincs; foglalkozzanak a halottakkal, mint spiritiszta szeánsz vezetők teszik, az Isten akaratával ellenkező vakmerőség és büntetése nem marad el. A tisztátalan szellemek világába való vakmerő behatolásért kaptak büntetést Székvész pap fiait Efézusban. / Csel. 19, 14-16. / Egyébként mindenki saját felelősségére cselekszik, mikor e számára ismeretlen világba előkészület és isteni engedelem nélkül betolakodik s ezzel előre nem látott veszélyeket von magára. A halál Mózes törvénye szerint tisztátalan s mindenki tisztátalanná válik, aki a halállal érintkezik. Csal Krisztusban mulik el ez a tisztátalanság; azért akik Krisztusban haltak meg nem tisztátalanok. De a spiritizmus egész világa tisztátalan. Tisztátalanok a megjelenő szellemek; tisztátalan a velők érintkező, őket magába fogadó médium; tisztátalanok a kör résztvevői s Isten utálata nehezedik rájuk. / V. Ö. V. Móz. 18. 19. / Aki spiritiszta írásokat olvassa nem tud szabadulni attól a benyomástól, hogy a rossz lelkiismeret fojtott levegője, az Isten iránt való engedetlenség vakmerősége a félelem rabszolgasága és a reménytelenség bizonytalansága nehezedik rá az írókra. Aki az u. n. szellemrajzokat szemléli, lehetetlen, hogy ne vegyen észre valami zavartságot, az elme baj árnyékát a tárgyválasztáson, a vonásokon és az elgondoláson. Mennyi biztosság, mennyi fény, mennyi reménység, mily irgalom és boldogság a bibliai tiszta világban! Mennyi homály, mily aggodalom, mily reménytelenség, micsoda bizonytalanság a spiritiszták tulvilágában.

Szomorú siri világ a spiritizmus világa! Nem az élet, hanem a koporsó szelleme lengi körül ezt a világot. A légió szellemtől megszállott gazarénus is a sírok közt a holtak világában tartózkodott. A sírok közül indult Jézus elé! De az élet vontatta őket. Minden félelmük s ellenkezésük ellenére valamit éreztek abból, hogy Jézus a halál legyőzője, a spiritizmus rejtélyének megoldója.

A SPIRITIZMUS REJTÉLYÉNEK MEGOLDÁSA.

A spiritizmussal kapcsolatban a kérdések egész raja foglalkoztatja a mozgalmat szemlélőit; mennyi abban a csalás? Jelennek-e meg halottak az idézésre s ha megjelennek azok jelentkeznek-e, akiket hívnak? Minden halott megjelenik-e a hívásra? Megbízhatók-e a spiritizmus közlései? Megjelentik-e szívünk legégetőbb kérdéseit? Istentől való-e a spiritizmus? Mi a spiritizmus lényege?

Ezekre a kérdésekre a választ lényegében megadtam már azzal, hogy az Istennek a spiritizmusról kimondott ítéletét, ahogy a Bibliában van ismertetve. Összegezzük még egyszer ezeket, az eredményeket a bibliai ítéletekkel; kiváltképpen az utolsó kérdésre, a spiritizmus lényegére vonatkozólag próbáljunk határozott feleletet kapni.

Az emberek a tulvilág felé félelemmel, egyben kíváncsisággal fordulnak. Különösen azokat, akiknek drága halottukat ragadta el a halál, elfogja a vágy, hogy valami módon érintkezzenek velük. Mennél nagyobb a kedves halott elvesztése miatt érzett fájdalom, annál nagyobb a kísértés, hogy a találkozást minden eszközzel megkeressék. Mint iszákos a bor után, úgy vágyakoznak a spiritisták a szellemekkel való találkozásra. Veszedelemes kísértés a tulvilághoz Isten akarata nélkül közelíteni. Benne a legnagyobb veszedelem, hogy az engedetlen elveszíti az igazi tulvilágról való egészséges képzetét s egy hamis, hazug tulvilág képzelet foglalja el lelkét. Az igazi tulvilág a bűnösben rettegést kelt. Pétert félelem fogja el, mikor a csodálatos halfogságban a tulvilág hatalma közvetlen közelben je-

lent meg szeme előtt, s ezt a félelelmet csak Jézus szeretete győzte meg azzal, hogy Péter mellett maradt és megbocsátó szeretetével Péter mellett akkor is kitartott, amikor az elárulta őt. Ebből a szent félelemből és isteni irgalomból, ebből a tulvilágot s evilágot összefűző bizó szeretetből semmit sem találunk azokban az izetlen fecsegésekben, amelyeket Phynuit és társai folytatnak; természetesen azokban sem, akik az izetlen összeköttetést földi részről fenntartják és megfigyelték. De azt mondják a spiritiszták, hogy Phynuiték a tulvilágnak csak az egyik oldalát képezik; de a másik oldallal a spiritiszták sohasem találkoznak. Egyetlen spiritiszta kijelentés nem lehellí az a bizalomból s örömből szőtt napfényt, amely Jézus és a tanítványok viszonyát besugározta. A spiritiszták világosnak mondott szellemei úgy beszélnek a szeretetről, mint egy poros pókháló muzeumi tárgyról. Nincsen abban élet és valóság! S kétséges, hogy az ilyen "világos" elmélkedések szellem eredetűek-e? Előben kétségtelen, hogy spiritiszta manifesztációk igen nagy része közönséges csalás. Rengeteg csaló médiumot lépleztek le. Aki ezekről a csalásokról többet akar tudni szerezze meg Tower Vilmos, spiritizmus c. munkáját a Korona R.T. kiadásában. De ha rengeteg is a csalás, valami a csalásokból mégis csak marad a Sátánnak és szellemeinek is. Hogy tényleg a tulvilágról jövő üzenetek és az emberi csalás mily százalékban viszonyulnak egymáshoz, azt megállapítani nem tudjuk. Hogy azonban a szellemi világnak maradéka is csalás, tisztátalan szellemvilág csalása, az látszik egyfelőle abból a könnyelmű, frivol hangból, amelyen a megjelenő szellemek nagyrésze beszél, kik magukat megbízhatóknak adják ki; de teljesen megbízhatatlanok, hazugok, noha hallgatóikat az ellenkezőről akarják meggyőzni, másfelől a többi kijelentés élettelenségből, mely nem a valóságnak, hanem a kigondoltságnak, pennarágásnak benyomását teszi. Bizonyításul utalok arra a jellemzésre, amelyet Sage mondott Phynuit megbízhatóságáról, kinek szeánszaival különben teljes mértékben meg volt elégedve. A spiritizmus loo ~~ig~~

csalás, vagy az emberek, vagy a megjelenő szellemek csalása, kik komoly, megbízható hírnökök képében jönnek, pedig tudatlanok, hazugok, a világosságot csak álcának öltik magukra és a tulvilágról semmi lényegest mondani nem tudnak.

Arra a kérdésre, hogy jelennek-e meg holtak az idézésre, láttuk, hogy maga a Biblia feleli, hogy ilyen lehetséges, bár nem minden esetben történik meg ez amikor a médiumok állítják. Mind a bibliai kijelentés, mind a spiritiszta ülések mindennapos tapasztalata arról győz meg, hogy a holtak bizonyos részében rendkívül erős vágy van arra, hogy a testi világba valami módon visszatérjenek és a világi történelembe beilleszkedjenek. Erre a legteljesebb lehetőséget az ördögösség, vagy megszállottság nyújtja. A "tudomány" mosolygott azon, hogy a Biblia ördögösségről beszélt s még a teológiákon is úgy tanítottak, hogy az Üdvözítő ebben kora tévedését osztotta. E tagadás azonban tudomány képtelenség volt a jelenségeknek egész sorának magyarázására és az elme, vagy idegbetegségek többségével szemben is tehetetlenül állott. Nincs semmi magyarázat arra, hogy olykor a beteg elveszti rendes tudatát s helyébe egy zavart és pedig némelykor zseniális, némelykor egészen hamis tudat lép, mely a beteg korábbi tudatával nem egyezik. A tudomány nem tudja magyarázni a lélekhasadás / schizophrénia / tüneteit, melyekben két gondolkodó s két akaró jelenik meg ugyanabban a tudatban. Annál érthetlenebb a tudomány ez értelmetlensége, mert a tudósoknak a rendelkezésükre állanak az elaltató hipnózis tünetei, melyben sokszor ők maguk lépnek az álomba merített ember énjé helyébe és annak képzelőtehetségével és lelki szervezeteivel rendelkeznek. Az sem világosítja meg őket, hogy a mesterséges hipnózis és a spiritiszta révület állapota, majdnem teljesen egyezés jeleit mutatja; mindkét állapotban oly világos látást kap az álomba kényszerített, amellyel egészséges állapotban sem rendelkezik. Nincs tehát sem tudományos, sem bibliai akadálya annak, hogy elfogadjuk:

1/ hogy hypnotikus álomba merült medium rendkívüli látásra képes
2/ hogy elhigyjük, hogy szellemlények a medium tudatát félreszorítva a medium szervezetét megazállják és azon keresztül szóljanak, vagy épen cselekedjenek; pontosan úgy, ahogy Piperné esetében Sage megfigyelte és a szellemek leírták. Ezeellen nem szól, hogy Pipernét és a mediumok nagyrészét csaláson kapták, leleplezték. Az az igazság, hogy a mediumoknak a képessége egy idő multával csökken, vagy megszűnik, vagy szünetel, ha azonban akkor is erőltetik az ülések sikerét, mivel a spiritizmus nem ad tisztaságot követőinek, csalásra vetemednek s ekkor leplezik le őket. Végeredményben mindegy, hogy a medium csal-e vagy a szellem.

Abból azonban, hogy a szellemek és épen halottak megjelenhetnek még nem következik, hogy az idézőknek azok a halottak jelennek meg, akiket kívánnak. Még akkor sem, ha kétségtelennek látszó jeleket adnak azonosságukról. Utóbbiban két okból kell kételkednünk: Egyik ok a megjelenő szellemek megbizhatatlansága és hazudozásra készsége. A másik az idézők megfigyelésének megbizhatatlansága. A spiritizista ülések résztvevői ugyanis a nagy várakozásban s megilletődöttségben oly elfogultak lesznek, hogy jóformán számot sem tudnak adni maguknak arról, hogy mi ment végbe előttük. Éppen Piperné körül történő esetek bizonyítják, hogy szellemek szellemektől értesülést kaphatnak, az ülésekn résztvevők gondolataiban olvasnak s amellett vakmerően hazudnak: mindez elég arra, hogy az elfogult megfigyelőket megtévesszék. A tisztátalan szellemek gazdájának Apollüonnak nem érdeke, hogy az embereket kiszolgálja és így szívesen csuffá teszi hiszékeny hódolóit. Isten sem akadályozza meg, hogy a parancsa ellenére halottakhoz forduló embereket valamócsalódás ne érje; Mind ezt összevetve kimondhatjuk, hogy igen kevés reménység van arra, hogy kedves halottainkat hozzánk visszahozzák s ha megtörténnék is, az sem őket, sem minket boldogítani nem fog.

Arra a kérdésre, hogy minden halott megjelenik-e a hívásra, a

a Bibliából, s józan meggondolásból azt a határozott feleletet kell adnom, hogy nem! Az endori asszony rémülete azt bizonyítja, hogy az asszony nem várta, hogy világos szellemek köréből jelenjék meg neki valaki, miután csak olyan közönséges és szentségtelen szellemek megjelenéséhez volt szokva, amilyenek a rákoshegyi manifesztációkat közölték, vagy milyenek Pipernét is ~~maglátogatták~~. Az is teljesen valószínűtlen, hogy történeti nevezetességek, mint Napóleon, Julius Caesára, Buddha, Petőfi stb. megjelenhetnének. Jelek vannak arra, hogy a halottak a hlál után csak rövid ideig tartózkodnak a megszokott körben és azután valahová távoznok kell, mint a gazaré-nus légióinak. Maguk a spiritiszta jelenségek is lehetetlenek mutatják az idézés~~x~~ ily lehetőségét, mert Mária, József, Napóleon, vagy Mohamed neve alatt megjelenő szellemek beszédjében semmi különbség nincs, mind ugyanazokat az általánosságokat s izetlen közhelyeket mondják, míg friss halottak nyilatkozataiban olykor halvány jellemzetesség van, amennyira az az álom bódultságában átsugározhatik. A spiritiszta halottak nyilatkozatai különben oly semmitmondók, hogy azok személyazonosság megállapítására nem alkalmasok. Sátán azonban aki a spiritiszta szeányszok vendégeit kiszolgálja úgy gondolkodik, hogy aki hiszékeny, annak igényeit a legüresebb és legfelületesebb csalással is ki lehet elégíteni. S a tapasztalás Sátán e számításait igazolja. Az Istentől lezárt szellemvilághoz Sátán, Isten engedelmé nélkül nem nyulhat, mint ezt a Jelenések Könyvének az a jelenete igazolja, amelyben az Apollüon a mélység kutjának száját kinyitja, hogy onnan fogoly szellemek óriás tömegét előhozza: Amig ehhez a kulcsot meg nem kapja, addig Sátán nem szólíthatja szellemeit elő. Addig az óráig azonban a Sátánnak nem oly bő a választékja s kénytelen az épen rendelkezésre álló anyaggal kielégíteni hibeit. Aki Istennek nem hisz, az minden babonának könnyen hisz; mert aki a kőszikla alapról lecsuszik és lefelé zuhan, az minden bokorban, vagy fűszálba belekapaszkodik.

Arra a kérdésre, hogy megbízhatók-e a spiritizmus közlései, az a felelet, hogy annyira, amennyire a közlést tevő szellemek megbízhatók. Láttuk már Sage véleményét egy " megbízható szellemről Phynuitról. Sagera is állá, amit az előbb az Istenben nem bizó emberekről mondtunk, hogy igen könnyű kielégíteni. Nincs hiszékenyebb ember a spiritisztánál! Nincs hiszékenyebb a talaját vesztő embernél! A spiritiszta engedetlen Isten parancsa iránt; Isten segítségére nem számíthat többé, kénytelen akármivel beérni, amit Isten nélkül a tulvilág hulladékaiból kaphat. Az pedig, amit kaphat, a hozzá hasonló engedetlen szellemek társasága, ezt meg is kapja, csak ilyen szellemek jelennek meg neki. Ezek alól a szellemek alól kicsuszott a talaj; tévetegen bolyonganak a homályban, mely őket Isten akaratából körülveszi s melyből spiritiszta tudósítás szerint csalogató fénypontoknak, kilátó ablakoknak látják az olyan még testben idéző lelkeket, akik meg a szellemvilág felé keresnek kilátó ablakot és fényt. Kérdező és kérdezett, tehát egyaránt homályban ül és a másiktól várja a földérítő fényt. Vak vezet világtalant. Mindkettő vár és kap valamit a másiktól. Mit kap a spiritiszta a szellemeiktől? Nyugtalan, rettegő és magukat könnyelműen vigasztaló kedélyek felületes fecsegését, mely hasonlít annak a gyermeknek hangos beszédéhez, aki a sötétben egyedül jár. Ezek a szellemek rettentő nyugtalanságukat takarják el fecsegésükkel. Mit kap a szellem a médiumtól? Annak az időnek ideigőráig való meghosszabbítását, amelyben magát még afelől a borzalmas valóság felől csalhatja, mely reá vár. Isten nélkül nincs biztonság! Istentelen ember és istentelen szellem egymáshoz keresnek biztonságot, hogy aztán összefogóva hulljanak alá a mélységbe.

Arra a kérdésre, hogy a szellemek megjelentik-e szívünk legégetőbb kérdéseit, akkor adhatjuk meg a választ, ha azt tisztázzuk, hogy mik ezek a legégetőbb kérdések. Nyilván erre a kérdésre

emberenkint különböző választ kapnánk. Az istentelen ember leg-
égetőbb kérdése a tulvilággal kapcsolatban az, hogy nem csalódik-e,
mégis a Bibliának van igaza? A spiritisztáknak is érdekük megtudni,
hogy a szellemidézést büntetéssel fenyegető Bibliának nincs-e ^{mégis} iga-
za? Mi az igazság a tulvilág felől? Ezekre a kérdésekre, mint épen
a spiritiszta vallomásokból láttuk, a spiritisztáktól megidézett
szellemek nem tudnak választ adni, a történelem egyetlen egy ese-
tét kivéve, amikor Isten akaratából Sámuel Saulnak napi halálát
megjövendölte. A Biblia szerint a halottak utja a mélységbe visz,
amelynek görög neve: Abyssos, "feneketlent" jelent, feneketlen
mélységet, amelyben a halott folyton, vég nélkül süllyed és soha
lába alá talajt nem kap. Megdöbbentő kifejezése ez annak a lelki
állapotnak, amely a spiritiszta üléseken jelentkező halottakat a
spiritiszta vallomás szerint is jellemzi, a teljes bizonytalanságnak.
A "feneketlen mélység" mellett a Szentírás egy másik kifejezést is
használ a kárhozott meghaltak állapotának jelzésére: a börtön,
tömlőc szót / phülaké /, melyben a halottakat a homály kötelei tart-
ják fogva. Ez a szó is mesterien jelzi azt a lelki állapotot, mely-
ben Piperné szellemei a kilátó ablak felvillanására várnak. Az el-
kárhozott halottak tehát a tulvilágból annyit látnak, amennyit a
tömlőcben ülő rab abból az országból, amelyben időzik. Azt kell mon-
danunk, a felidézhető halottak még annyit sem tudnak talán a tul-
világról, amennyit a testi viszonyok közt élő rab-emberek tudnak
a külső dolgokról: valószínű, hogy inkább a földön élők tanítják
az ilyen vak halottakat, mint megfordítva. Nem lát az ilyen halott
közvetlen környezetén kívül semmit, az pedig, mint a megnyilatkozá-
sok mutatják, vajmi kevés. Égető kérdéseinkre feleletet tőlük hiába
várnánk. Ha a hitetlen emberek kívánságára nem tudnak felelni, meny-
nyivel kevésbé tudnak az istenfélők kérdéseire válaszolni, kiknek
vágya azt a kört keresi, ahová ezeknek a szerencsétlen halottaknak
még kevésbé van bejárásuk. Nem cáfolja meg ez állítás igazságát a

a gazdag ember példázata sem. A gazdag és Lázár tulvilági találkozásában talán Lázár volt a kereső fél azzal, hogy a gazdag emberre visszaemlékezett és ekkor látta meg a felé gondolót a gazdag ember. Ez a felé forduló érdeklődés bátorította fel a gazdagot a kérésre; de Lázárnak nem állt hatalmában a gazdagot tömlöcéből kiszabadítani. Lázárt is úgy látta a gazdag, mint "sötét szobák hosszú sora mögött égő gyertyákat." Ha Lázár szíve nem fordult volna szeretettel a gazdag felé, nem is látott volna belőle a gazdag ember semmit! Ha tehát a spiritizmus szellemei őszinték volnának, szívünk égető kérdéseire ezt a felelet adnák: Nálunk ne keress rájuk a választ! Abüssosról beszél a görög Biblia a következő helyeken: Luk. 8.31; Róm. 10,7; Jel. 9, 1,2,11: 11,7; 17,8; 20, 1.3; phülakéről a tulvilági büntetés értelmében I.Pét. 3,19; Jel. 20.7; a phülakó értelmében találjuk a tartaros szót II.Pét. 2,4-ben, desmos mint homály kötele fordul elő Jud. 6.ban

Arra a kérdésre, hogy Istentől való-e a spiritizmus a Biblia azzal a tilalommal felel, mely halálbüntetéssel sújtja a halottaktól kérdezősködőt. A felelet: Nem Istentől való! A spiritiszta kijelentéseknek a bibliai kijelentéssel való összehasonlításából hangzik a "második nem"! Csakugyan a spiritiszta szellemek szepegő, vagy hányaveti, semmit mondó, üres közhelyeket tartalmazó közlései nem származhatnak ugyanabból a forrásból, amely a golgotai szeretetet, a feltámadást, Jézus visszajövetelét hirdette nekünk. A töméntelen csalás, melyet spiritiszta médiumok elkövettek; amelyekkel a jóhiszeműeket, vagy a bamba embereket megtévesztették; a spiritiszta szeánszokon jelentkező szellemek hazugságai és megbizhatatlanságai ezt kiáljtják felénk: "n e m"! ezerszer e "nem"! Mert ahol majdnem minden hazugság, ott csak a hazugság atyja a Sátán lehet munkában!

MI HÁT A SPIRITIZMUS?

Miután magát a spiritizmust meghallgattuk és saját önkéntelenül tett tanuságát a Bibliával egyezőnek találtuk, most Isten igéjének fényében megpróbálunk fenti kérdésre kielégítő feleletet adni. Hogy azonban a feleletet megadhasuk még egyszer szemügyre kell vennünk a spiritisztikus tünemények szereplőit. Legalőször azokat kell említenünk, akik a halottaktól, vagy médiumoktól felvilágosítást akarnak kapni, akár elhunyt szeretteikről, akár más őket érdeklő kérdésekről, akik betegségek megállapítására, eltűnt tárgyak hollétére, eltűnt személyek útjára kíváncsiak stb. Közülük kiválik a közvetítő, ki tapasztaltabb egyéniség. A tudakozókkal szemben állanak a felidézett szellemek, vagy mások magyarázata szerint a médium okkult tehetségei. A két szembenálló felet a médium közvetíti, azért is nevezzük médiumnak, azaz közbenő tagnak. Piperné szellemlátásából tudjuk, hogy még egy közbenő tag van a tudakozó emberek és a szellemek között s ez a control, ki szellemi részről az ülés vezetője, a nyilatkozó, vagy tevékeny szellemek összegyűjtője. A control tehát a médiumnak a szellemi világ felé kiegészítő párja; ezért nevezik azt a spiritiszták a médium másod-énjének. A control egészen más személy, mint a médium, nincs is maradandóan hozzákötve; cserélődhetik, mivel cserélődhetik másodén nem lehet. Ellenben némileg egyezni látszik a bibliai ób fogalmával, melynek jelentése: tömlő. Ez az ób, vagy tömlő képesítette a bibliai halottidézőt a szellemi világban való működésre; ott ugy szerepelt, mint a szellemlátás ajándéka, biztosítója. Mikor tehát az embervilág a halottak világával kapcsolatba lép, mindkettő egy képviselőt küld, az emberek a médiumot, a szellemek a controllt, vagy óbot s a kettőn át történik a találkozás. Ebben a spiritiszta gyakorlat és a bibliai leírás megegyezik. Ezt a négy tényezőt kell hát megfigyelés alá vennünk,

Ha a tudakozódó embereket a megjelenésre kész szellemekkel összehasonlítjuk, akkor arra az eredményre jutunk, hogy e két cso-

portban sok egyező lényeges vonás van. A spiritiszta üléseken résztvevő emberek olyan Istenben nem bizó, nyugtalan, vagy kíváncsiskodó lények, akik nem sokat törődnek Isten parancsolatával, mely a szellemidézést eltiltja s ezért lelkükön viselik Isten átkát s vagy könnyelműen, vagy hitetlenül, gondoktól lenyomva töltik életüket; tehát vagy a szórakozás, vagy a hitetlen aggodalom űzi őket a szellemvilághoz. A nekik megjelenő szellemek pontosan ilyen lények: vagy hányavetiek, gondtalanok, könnyedén felületesen elmélkedők s bármiről csevegnek, hogy idejüket eltöltsék; vagy gondoktól, félelemtől zaklatottak, menekülni vágyók, mint a rákos-hegyi katona szelleme, ki alig lát s hall remegő félelmében. Innen is onnan is hasonlóak megtalálják egymást. Ha már most az összekötő tagokat a médiumot és a controlt nézzük, a kettő közül a kezdeményezés inkább a szellemi felet jellemzi és nem az emberi médiumot, ki maga odaadásán kívül már azért is a teljes passivitást képviseli, mert öntudatlan állapotban trance-ban fogadja a kijelentéseket. Miután emberi részről is, szellemi részről is bizonyos vágyakozó keresés indul meg: amonnan, hogy az elveszített, vagy meg sem talált Istent valami valláspótlékkal helyettesítsék, eminnen, hogy a mélység tömlőcének borzalmas magányától és ürességétől meneküljenek: világos, hogy a két vágyakozó felet egy mindkettőjükön uralkodó hatalom hozza össze. Ha a hatalom a szellemi oldalon van, mert a találkozáson az ember s médium csak vágyakozó, elfogadó, megfigyelő szerepet tölt be. Maguk a spiritiszták ^{us}ördögös jelenségek is azt mutatják, hogy a jelentkező szellemek bizonyos rendezésben jelennek meg, hogy a halottak, vagy egyéb szellemek magasabb hatalomtól függenek s annak a hatalomnak nem ugyan jó szívvvel, de kényszerből engedelmeskednek. Ezt a függést mutatják a spiritiszta tapasztalatok, melyek szerint a halottak $\times$ control / tömlő, ób / nélkül a médiumon át meg sem jelenhetnek. A Biblia is beszél ilyen felsőbb hatalomról, a már többször említett Vesztő / Apollüen, Abbadón / nevű angyalról, ki minden látszat

maga a Sátán. Zsid.2.14 szerint a halálon, azaz a halottak birodalmán a Diabolos, a Vádló, azaz a Sátán uralkodik és rendelkezik s hogy ezt a hatalmat egy méltóbbnak átadja, ezt Jézusnak saját halálával kellett kikényszerítenie. Jel.9.1. szerint is ennek a hatalmas angyalnak adatott a mélység kulcsa, hogy onnan borzalmas füst és sáskahad képében kivezesse a mélység lakóit a halál ura. Jézus beszél arraól, hogy be kellett törnie egy " Erősnek " házába, hogy azt az erőt megkötözvén, annak vagyonát onnan kihozhassa. / Máté 12,29. / És csakugyan Jézus szavára a megszálló ördögök kimentek a megszállott emberekből.

Említettem, hogy Sátán szívesen rejtőzik el munkája, tettei mögé, nem mutatja lényét, mert akkor könnyen bizalmatlanná tenné áldozatait és azok nem mennének be a nekik készített kelepcébe. Mindenki, akinek gonosz szándékai vannak elbujik és lesből intézi cseleit. A spiritizmus jelenségeiben sem látjuk magát a Sátánt megjelenni; de ha el is bujik anszellemvilág jelenségei mögé, ő rendez mégis mindent; ő a hazugság atyja, az Ellenkező / mert ezt jelenti a Sátán név /, az örök Vádló, mert ezt jelenti a Diabolos, melyet helytelenül Ördöggek szokták fordítani. Azokon, akik Jézusban halnak meg nincsen hatalma a Sátánnak, ezek, ha meghalnak is élnek, mint Jézus mondotta. De a többi halotton Sátán uralkodik, hiszen földi életük idején is Neki engedelmességek. Az Isten parancsait áthágó és Isten tilalmával nem törődő szellemidézők is Sátánnak adták oda magukat engedelmisségre. Mindkét tábor az ő rendelkezése és uralma alatt áll tehát. Az a szándéka, hogy a két tábort összeszoktassa és egymással megbarátkoztassa és közös működésre készítse, természetesen Sátán terveinek szolgálatában. A szellemek az engedelmebbek, akik nem is tehetnek semmit, csak amit Sátán enged nekik, hiszen Isten arcát elveszítették szemük elől, rettegnének is szeme elé kerülni. Sátán az embereknél akad meg, azokat nehezebb engedelmisségre bírnia. Ennek a célnak a szolgálatába állítja a spiritizmus jelenségeit, csodáit. A földön élő

emberek szellemi töltést kapnak a halottaktól. A kárhozat alatt, a bűneikben meghalt emberek lelkük minden nyugtalanságát, hiába-valóságát, felületességét, hazugságát, önámítását, dicsekvő vágyát, hányaveti gögjét, fontoskodó tudálókosságát, esengő keresését, ö-rültségét és boldogtalanságát átadják a velük érintkezést kereső embereknek, úgyhogy a föld lassankint a pokol tartalmával telitődik. Erre való Sátánnak a spiritizmus! S ha majd az idők végén megkapja a mélység kutjának kulcsát a légiót légió után fog az ítélet alatt álló földre küldeni, a föld átváltozik lelkek tömlöcévé, a kétségbeesés abüssos-ává. Ez lesz a spiritizmus diadala, vagy inkább a Sátán diadala. Szegény vak, megcsalt emberek a spiritizmus sátáni csalásának áldozatai, ha látnátok a vermet, mely nektek készítettett!

Akik a spiritiszta szellemek hatása alá kerültek oly erős ka-pocs köti ehhez a szellemi ópiumszíváshoz, hogy emberi erővel ezeket a kaposokat szétszakítani képtelenek: egy náluknál erősebb fogta meg őket hálójával. De van egy még E R Ő S E BB, ki életét vetvén oda behatolt az erősnek a házába s megkötözte a halál há-zának gazdáját. Aki bűneinkért szeretetből meghalt, el tudja venni éltünk nyugtalanságát, aggodását, kétségbeesését és bevisz bennün-ket csodálatos országába az Ő örömébe!

§

§

§